

กระบวนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในการแก้ปัญหาภาคใต้

ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๑ ถึงระบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้จัดระเบียบบริหารราชการ ออกเป็น ๓ ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้เขียนจะเน้นในเรื่องกระบวนการบริหารราชการ ส่วนภูมิภาค ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้เพราะ การบริหาร ราชการส่วนภูมิภาคเป็นตัวแทนของรัฐบาลไปบริการราชการในส่วนจังหวัดและอำเภอ โดยรับ นโยบายและคำสั่งจากคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวงกรม มาปฏิบัติอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ ราชการบริหารส่วนกลาง โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบใน การบริหาร มีหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ส่งไปประจำเป็น ผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และมีคณะกรรมการจังหวัดอันประกอบด้วย ปลัดจังหวัดและหัวหน้า ส่วนราชการประจำจังหวัด และ รองผู้ว่าราชการจังหวัดกับผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด โดย ผู้ว่า ราชการจังหวัดเป็นประธาน คณะกรรมการจังหวัดเป็นคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด นอกจากนี้ การบริหารส่วนภูมิภาคในรูปจังหวัดและอำเภอยังมีรูปปลัดคณะและมีหลักเกณฑ์ในการบริหาร เหมือนกันด้วย แต่เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจังหวัดที่มีลักษณะไม่เหมือนกับจังหวัดในภาค อื่น ๆ ของประเทศ คือ ประชาชนในบริเวณนี้มีลักษณะความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการนับถือศาสนา ภาษา แตกต่างออกไปจากคนไทยทั่ว ๆ ไป ความแตกต่างเหล่านี้ ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางราชการในด้านการปกครอง ประกอบกับมีปัญหาทางด้านการเมือง ปัญหา ทางด้านความไม่สงบเรียบร้อย คือ ปัญหาโจรผู้ร้าย ปัญหาทางคามเศรษฐกิจและปัญหาทางสังคม จากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้รัฐบาลต้องมีนโยบายเฉพาะสำหรับแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในเขต ภูมิภาคนี้โดยเฉพาะ ในปัจจุบันนี้ รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งในด้านการพัฒนาและการปราบปรามความ กันไป

ในกรณีที่เขียนจะได้อธิบายถึงกระบวนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคกับการแก้ปัญหาภาคใต้ โดย ในตอนแรกจะได้อธิบายถึง ปัญหาในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคโดยทั่วไป ว่ามีปัญหาอะไรบ้าง และเมื่อนำมาพิจารณาถึงปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว จะต้องมีการ จัดเสริมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในด้านใดบ้าง เช่น นโยบาย กฎเกณฑ์ คำสั่งหรือข้อบ่ง คับ ตลอดจนหน่วยงานที่หน้าที่เกี่ยวข้องของในการแก้ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ยัง พิจารณาถึงบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคด้วย

๑. ปัญหาในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคโดยทั่วไป

การปกครองส่วนภูมิภาคของไทยนั้น มีความสัมพันธ์กับการบริหารราชการส่วนกลาง อยู่มาก การปกครองส่วนภูมิภาคเป็นสาขาของราชการบริหารส่วนกลาง หรือเป็นตัวแทนของ รัฐบาลไปบริหารราชการตามจังหวัดและอำเภอซึ่งตั้งขึ้นอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของราชการ บริหารส่วนกลาง เหตุผลที่รัฐบาลไม่ควรกระจายอำนาจการปกครองไปให้ส่วนภูมิภาคทั้งหมด ก็ เนื่องจากเพื่อความมั่นคงของชาติ ความเป็นเอกภาพของชาติ และความไม่สวทกในระบบคมนาคม สื่อสาร ทำให้การติดต่อระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่รวดเร็วเท่าที่ควร ประกอบกับระบบ ราชการเมืองไทยยังใช้เอกสารเป็นหลัก การบริหารงานส่วนภูมิภาคจึงล่าช้า

ปัญหาเรื่องการมอบอำนาจของส่วนกลางให้ส่วนภูมิกาคนั้น นับว่ามีความสำคัญต่อการ บริหารราชการของส่วนภูมิภาคเป็นอย่างมาก เพราะเหตุการณ์บริหารราชการส่วนภูมิภาคก็เช่น เดียวกับการบริหารขององค์กรทั่วไป ซึ่งส่วนกลางหรือองค์กรเหล่านั้นย่อมต้องการอำนาจ บริหารใหม่้อยู่อย่างเหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จด้วยดี ปัญหา เรื่องการมอบอำนาจนั้น ส่วนมากจะมีผลเกี่ยวพันกับการควบคุมดูแลเสมอมา ตามหลักการในการ บริหารราชการส่วนภูมิกาคนั้น แม้ว่าจะมีการมอบอำนาจให้ส่วนภูมิกาคอย่างเหมาะสม และให้ ส่วนภูมิกาคมีอิสระพอสมควรในการตัดสินใจ หรือเลือกทางปฏิบัติเองภายใต้นโยบาย ระเบียบ คำสั่ง หรือ กฎหมาย ที่ราชการบริหารส่วนกลางกำหนดให้ก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่า การ

๑. อรรถพงษ์ เกษมสันต์, การปกครองของไทย (ระชนกร . ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,

มอบอำนาจส่วนกลางให้ส่วนภูมิภาคยังไม่เหมาะสม เพราะปรากฏว่า กระทรวงทบวงกรม
ในส่วนกลาง ต่างหน่วยต่างควบคุมส่วนภูมิภาคโดยการมีระเบียบคำสั่ง และกฎหมายต่าง ๆ เป็น
จำนวนมากมายในลักษณะของการควบคุมการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค ดังนั้น อำนาจบริหารของ
จังหวัดจึงถูกริครอบงำ โดยระเบียบข้อบังคับของกระทรวงทบวงกรมในส่วนกลาง เป็นเหตุให้ผู้
ราชการจังหวัดไม่สามารถปกครองบังคับบัญชาและบริหารราชการได้ตามเจตนารมณ์^๒

การกำจัดอำนาจบริหารของจังหวัดและอำเภอซึ่งเป็นหน่วยการปกครองของราชการ
บริหารส่วนภูมิกานั้น อาจแยกได้ในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้คือ

(๑) การปกครองส่วนภูมิภาคนี้ อำนาจหน้าที่ของจังหวัด และอำนาจที่มีอยู่ตาม
กฎหมายมักจะผูกข้อบังคับ หรือระเบียบของกระทรวง ทบวงกรม ระบุจำกัดอำนาจของจังหวัด
และอำเภอให้ต้องเสนอขออนุมัติ หรือรับความเห็นชอบจากส่วนกลางก่อนจึงจะใช้อำนาจตาม
กฎหมายต่อไปได้^๓

(๒) บางกรมมีระเบียบกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัดให้
ทำงานแต่เฉพาะงานของกรม ทำให้ข้าราชการในสังกัดนั้นไม่คล่องตัวร่วมกับจังหวัดในงานอื่น
เป็นส่วนรวม หรือบางกระทรวงทบวงกรมสั่งให้ข้าราชการร่วมมือกับส่วนราชการอื่นในจังหวัด
แต่ในระเบียบปฏิบัติไม่เปิดช่องให้ร่วมมือกันได้^๔

(๓) กระทรวงทบวงกรมในส่วนกลาง มักส่งงานไปยังส่วนราชการ สังกัดจังหวัดใน
สายของตนโดยตรง ต่างกรมต่างสั่ง จนเกิดขัดกันกับคำสั่ง จังหวัด ซึ่งปฏิบัติตามนโยบายของ
ส่วนกลาง บางครั้งงานเรื่องเดียวกันส่งไปยังจังหวัดซ้ำกัน ทำให้สิ้นเปลือง และทำให้ยุ่งคลาย

^๒ คณะอนุกรรมการข้าราชการและรัฐประศาสนศาสตร์, สภาวิจัยแห่งชาติ, รายงาน
งานการวิจัย เรื่อง "ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการสอบสวนคดีอาญา, พ.ศ. ๒๕๐๔
(อัครสำเนาะ) หน้า ๑๖.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑.

^๔ สถาบันนิติพัฒนบริหารศาสตร์, "ปัญหาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ในทรรศนะ
ของนักบริหาร จากผลการอภิปรายในการสัมมนานักบริหาร รุ่นที่ ๑ - ๑๔", วารสารพัฒน
บริหารศาสตร์, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (เมษายน ๒๕๑๐), หน้า ๒๘.

กับว่าส่วนราชการนั้นสังกัดจังหวัดต้องรองรับคำสั่งจากคนสังกัดของคนเท่านั้น

(๔) การพิจารณาใหญ่และโทษราชการ สังกัดในจังหวัดนั้น แม่ว่าตามกฎหมาย
 ฎวาราชการจังหวัดมีอำนาจในกรณีใหญ่และโทษแก่ราชการ แต่ทางปฏิบัติ ต้องแจ้งให้แก
 หน่วยต้นสังกัด และไปปรากฏว่า การพิจารณาใหญ่และโทษราชการบางกรมยังถึงความเห็น
 จังหวัดน้อยเกินไป ทำให้การควบคุมงานหมกประสิทธิภาพ ราชการไม่ผูกพันกับงานของจังหวัด
 จากผลการปฏิบัติของราชการส่วนกลางดังกล่าวแล้ว แสดงให้เห็นว่า การแบ่งอำนาจ
 บริหารของราชการบริหารส่วนกลาง ให้กับราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้นยังไม่เพียงพอ คือ
 จังหวัดและอำเภอยังขาดอำนาจอิสระในการบริหารอย่างแท้จริง เพราะยังมีข้อบังคับ ระเบียบ
 หรือคำสั่งของกระทรวงทบวงกรมมาควบคุมอยู่ นอกจากนี้ส่วนกลางยังเข้ามาควบคุมงานของตน
 ในสังกัดจังหวัดทั้งในด้านการดำเนินงาน และการใหญ่ให้โทษแก่ราชการนั้น ๆ แล้ว ทำให้
 อำนาจหน้าที่ของฎวาราชการจังหวัดหมดความหมาย

ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีปัญหาสำคัญ ๆ ดังนี้คือ

๑.๑ การขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีฎวาร
 ราชการจังหวัด ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัด มีภาระหน้าที่รับผิดชอบในจังหวัด และ
 ตามหลักของการแบ่งปันความรับผิดชอบให้แก่จังหวัด ฎวาราชการจังหวัดจึงควรที่จะต้องมีความ
 เป็นอิสระในการวินิจฉัยสั่งการ และการใช้ดุลยพินิจต่าง ๆ แต่ในความเป็นจริงแล้ว ส่วนกลาง
 ได้พยายามวางระเบียบข้อบังคับมุ่งไปทำนองลดและ/หรือจำกัดอำนาจของภูมิภาคลงไป โดยเห็น
 ได้จากการมีหน่วยงานของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ซึ่งตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค แต่มีได้ขึ้นต่อจังหวัด
 หรือเข้าเป็นคณะกรรมการจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕
 กล่าวคือ หน่วยงานนั้น ๆ มีได้ ถือว่าเป็นส่วนราชการจังหวัด แต่ขึ้นตรงต่อราชการบริหารส่วน
 กลางเลย อันเป็นการไม่ชอบด้วยระเบียบหรือหลักเกณฑ์การบริหารราชการส่วนภูมิภาค หนวย
 งานเหล่านี้ นับวันจะเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่ามีหน่วยงานที่เป็นเอกเทศอยู่ในส่วน
 ภูมิภาคเป็นจำนวนมาก หน่วยงานเหล่านี้ เช่น สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จังหวัดทหารบก
 กองบังคับการตำรวจภูธรเขต การไฟฟ้า การประปา ไปรษณีย์โทรเลขจังหวัด สำนักงานสถิติ

๕ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

๖ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

จังหวัด ศาลจังหวัด สภากลางจังหวัด เป็นต้น ในหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็น
 อยู่ของประชาชนนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สามารถเข้าไปทำหน้าที่บังคับบัญชาได้ จึงจำเป็น
 ต้องอาศัยบุคคลอีกภาพส่วนหนึ่งในการควบคุมดูแลในหน่วยงานนั้น ๆ ปฏิบัติงานตามความต้องการ
 ของประชาชน^๓ และเป็นผู้ประสานงานหน่วยงานเหล่านั้น กับหน่วยงานอื่น ๆ ในขณะเดียวกัน
 ก็มักต้องคอยแนะนำให้หน่วยงานเหล่านั้นปฏิบัติงานตามเป้าหมายของทางราชการ ซึ่งในทาง
 ปฏิบัติเป็นเรื่องที่ทำไยยาก เพราะมักจะมีปัญหาอื่น ๆ ถัดตามมา การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่
 สามารถให้เหตุผลให้โทษได้ แต่ต้องรับผิดชอบในหน่วยงานนั้น ในฐานะเป็นหัวหน้าปกครองบังคับ
 บัญชาข้าราชการในจังหวัด ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร
 จึงควรที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่เหล่านั้นด้วย

นอกจากนี้จะมีหน่วยงานไม่ขึ้นตรงต่อจังหวัดโดยตรงแล้ว ยังมีหน่วยงานที่มีลักษณะ
 การบริหารที่ก้าวไกลแยกกันอีกด้วย ปัจจุบันนี้ มีเขตหรือภาคของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ
 ในราชการบริหารส่วนกลาง ตั้งหน่วยงานขึ้นในเขตการปกครองของราชการบริหารส่วนภูมิภาค
 เป็นจำนวนมาก เขตหรือภาคนี้ ก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคมาก
 การตั้งหน่วยงาน เขตหรือภาคนี้ เนื่องจากการยุบหน่วยการปกครองภาคและผู้ว่าราชการ
 ภาคว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีผลให้ยุบเลิกภาคและตำแหน่งผู้ว่าราชการภาคไป ขณะเดียวกัน
 กฎหมายฉบับนี้ก็กำหนดไว้ว่า กระทรวง ทบวง กรม ใดมีเหตุพิเศษจะตราพระราชกฤษฎีกา
 แบ่งท้องที่ออกเป็นเขต เพื่อให้มีหัวหน้าส่วนราชการประจำเขต ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เป็นผู้รับนโยบาย
 และคำสั่งจากกระทรวงทบวงกรมมาปฏิบัติทางวิชาการ และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาเฉพาะราชการ
 ประจำสำนักงานเขต ซึ่งสังกัดกระทรวงทบวงกรมนั้น จึงพิจารณาได้ว่า ความมุ่งหมายของ
 รัฐบาลที่ทำให้ กระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ตั้งเขตขึ้นมาเพื่อปฏิบัติงานทางวิชาการเท่านั้น^๔

^๓ ประมวล รุจนเสรี, การบริหารราชการส่วนภูมิภาคของไทย, (อนุสรณ์ : ทางศ-
 ปรภาพดาภิธย; ๒๕๖๕), หน้า ๓๓

^๔ "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๕", ราชกิจจานุ-
 เบกษา เล่มที่ ๒๕๕ ตอนที่ ๖๖ (๒๕ มกราคม ๒๕๖๐)

การมีเขตหรือภาคตามกฎหมายดังที่กล่าวมานั้น กำหนดให้มีหน้าที่ในกานวิชาการ เท่านั้น โดยไม่มีอำนาจบังคับบัญชาส่วนราชการประจำจังหวัดอันเป็นสาขาของกระทรวงทบวงกรมเดียวกันแต่อย่างใด แต่เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันปรากฏว่า เขตหรือภาคไม่ได้ทำหน้าที่ทางกานวิชาการอย่างเกี่ยว มักเข้าไปทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาส่วนภูมิภาคในจังหวัดหรืออำเภอด้วยอันเป็นเรื่องที่ขัดกับหลักการ และความมุ่งหมาย

จากการศึกษารายงานการวิจัยของคณะอนุกรรมการข้าราชการรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ ในเรื่องเขตหรือภาคนี้ จะเห็นได้ว่า การมีเขตหรือภาคนี้กระทบกระเทือนต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ทำให้การบริหารราชการส่วนภูมิภาคไม่อาจดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้^{๑๐}

๑. ในทางปฏิบัติมีหลายกระทรวงทบวงกรม มีระเบียบว่า การให้ทุนและโทษต้องผ่านเขตหรือภาคก่อน ทำให้ส่วนราชการในจังหวัดต้องทั้งจังหวัด และเขตหรือกระทรวงทบวง กรม เจ้าสังกัดด้วย และเมื่อเขตหรือภาคมีอำนาจให้ทุนและโทษได้ จึงมักจะเลือกปฏิบัติตามนโยบาย คำสั่ง หรือคำแนะนำของเขต หรือกระทรวง ทบวง กรม เจ้าสังกัดมากกว่าจังหวัด เอกภาพในการบริหารของจังหวัด จึงถูกบั่นทอนลง

๒. ก่อให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกับจังหวัดหรืออำเภอ เช่น คลัง เขตจังหวัดทำงานซ้ำซ้อนกับ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในการตรวจตราแนะนำ กสิกรรม เขตทำงานซ้ำซ้อนกับ กสิกรรมจังหวัด ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ

๓. ทำให้งานล่าช้า เพราะหน่วยงานบางหน่วยต้องผ่านเขตหรือภาคก่อน แต่อำนาจวินิจฉัยสั่งการอยู่ที่ กระทรวง ทบวง กรม ในส่วนกลาง บางเขตนั้นงานจากจังหวัดไปยังหน่วยงานเขตยากกว่าเขาไปยังกระทรวงทบวงกรม เพราะการคมนาคมไม่สะดวก

^{๑๐} คณะอนุกรรมการข้าราชการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, เรื่องเดิม, หน้า ๑๓ -

๔. การจัดเขตหรือภาค ทางวิชาการของแต่ละกระทรวงทบวงกรมแตกต่างกัน และที่ตั้งสำนักงานเขตหรือภาคนั้นก็แยกย้ายกันอยู่เป็นการสืบสน แต่การติดต่อบริการงานกันในส่วนภูมิภาค แม้ว่าตามข้อเท็จจริงแล้ว เขตหรือภาคเหล่านั้นต่างติดต่อบริการงานซึ่งกันและกันอยู่มาก

๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความยุ่งยากใจในการปฏิบัติต่อ เขตหรือภาคเหล่านั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับส่วนกลาง แต่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของจังหวัด

การที่มีเขตหรือภาคทางวิชาการ ตลอดจนหน่วยงานจากส่วนกลางไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาค เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีที่ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะขั้นตอนเอกภาพของการบริหารราชการ การงานสืบสนก้าวกายและไม่ประสานกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมได้เฉพาะในจังหวัดเท่านั้น แต่เมื่อเกิดมีเขต หรือภาค และหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นก็ยากแก่การควบคุม และเกิดขัดข้องในการประสานงาน ทั้งยังขัดกับหลักการแบ่งอำนาจราชการบริหารตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ได้แบ่งแยกราชการบริหารออกเป็น ๓ ส่วนอีกด้วยทำให้

"..... เป็นมูลปัจจัยให้เกิดความยุ่งยากและสับสนอลหม่านอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจังหวัด ซึ่งเป็นองค์การปกครองส่วนภูมิภาคให้เสื่อมทรุดลง ในที่สุดเมื่อคณะกรรมการได้วิเคราะห์หุวิจัยแล้ว ก็มีความเห็นโดยไม่เคลงใจว่า องค์การบริหารในส่วนภูมิภาคขณะนี้ มีลักษณะเป็นไปในทางสืบสน ก้าวกายไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนและกฎหมายอย่างแท้จริง ลักษณะการเช่นนี้ จะเป็นมูลปัจจัยทำลายหลักการปกครองบังคับบัญชา ทำให้ราชการบริหารเสื่อมทรามลง และเลยไปถึงการทำลายความสามัคคี เป็นเหตุให้การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหย่อนกำลังลง"^{๑๑}

๒. ตัวบุคคล ปัญหาเรื่องตัวบุคคลนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สำคัญ เพราะบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากในการปกครองและการบริหารปัญหาเรื่องตัวบุคคลในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ

^{๑๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๖ - ๖๗.

๒.๑ ไขว้บุคคลที่ไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ เนื่องจากจังหวัดชาย
 เเดนภาคใต้ ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายู และมีชนมประเพณีและวัฒนธรรมที่
 เป็นของตนเอง ดังนั้น ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ในบริเวณนี้ จำเป็นจะต้องมีความ
 รู้ ความสามารถเข้าใจในเรื่องศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีพอสมควร เพื่อให้
 สามารถติดต่อกับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ส่วน
 ใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางไปปฏิบัติงานทำให้เกิดปัญหาในด้านความไม่เข้าใจระหว่าง
 ข้าราชการและประชาชนซึ่ง เป็นอุปสรรคสำคัญในการปกครอง

๒.๒ จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ไม่พอ
 แก่การบริการความสะดวกให้แก่ประชาชน ทำให้ปฏิบัติงานบางอย่างล่าช้า ไม่สามารถให้บริการ
 ได้ทันเวลาที่ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันได้

๒.๓ ข้าราชการขาดคุณธรรม ทำให้มีการปฏิบัติตัวที่ไม่เหมาะสมกับประชาชน
 โดยถือเอาความแตกต่างทางศาสนาเป็นข้อรังเกียจ กูหนิน ชาวไทยมุสลิมเห็นว่า ภาษา ศาสนา
 ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประชาชนใน ๔ จังหวัดภาคใต้เป็นของต่ำหรือเป็นของ
 ที่ไร้การศึกษา ความรู้สึกเช่นนี้ของข้าราชการไทย โดยเฉพาะจากส่วนกลางบางที่ก็ทำให้เกิด
 การใช้ถ้อยคำหรือกิริยาที่หยาบคาย แสดงหู ซึ่งเป็นการไม่สมควร นอกจากนี้เจ้าหน้าที่บางคน
 ยังใช้หน้าที่การงานเป็นทางแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง ใช้อำนาจที่มีอยู่กดขี่ประชาชนหรือ
 ยักเยียดให้รายช้อหาต่าง ๆ และบางคนถึงกับเล็งใจ เจ้าหน้าที่บางคนใช้วิธีการพลิกแพลง
 เช่น ให้คนไปบอกประชาชนคนนั้นคนนี้ว่า มีช้ออยู่ในบัญชีผูกถ้อการรายแบ่งแยกกินถ้อ แต่ถ้อให้
 เงินจำนวนเท่านี้แล้ว ถ้อจะหาทางช่วยเหลือเอาช้อออกจากบัญชี ถ้อความกลัวประชาชน
 อจพาครอบครัวหนีเขาไป หรือไม่ถ้อของหาเงินตามจำนวนที่ถ้อการไปให้ ถ้อจะถ้อไปถ้อยม
 เขามาหรือชายทรัพย์สินถ้อยม ถ้อนี้ เพราะเคยปร-ากฎมาแล้วว่า ผู้ที่ถูกล่าถ้อเป็นผูกถ้อการ
 รายแบ่งแยกกินถ้อนั้น ถ้อคนจะเป็นผู้บริสุทธิ์และไม่เรื่องราวกับเขาเลยถ้อตาม ถ้อจะถ้อถูกจับไป

สอบสวนหรืออาจหายสาบสูญไปเลยก็ได้^{๑๒} เจ้าหน้าที่บางคนก็อาจระเบียบขมบังคับของทางราชการ เป็นข้อขัดข้อง แต่ตามนโยบายชนบทแทนใหม่บาง ทุกอย่างก็จะสะดวกเรียบร้อยขึ้น ซึ่งมีใช้แต่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น เป็นเรื่องที่ปรากฏขึ้นทั่ว ๆ ไปไม่ว่าที่ไหน แต่ยังไม่เคยปรากฏในภาคอื่น ๆ ว่า ใต้อำนาจบุคคลถือเหตุดังกล่าวเป็นเรื่องใหญ่โตถึงกับจะต้องแบ่งแยกดินแดนออกไปเพื่อปกครองกันเองอย่างในจังหวัดภาคใต้ ทั้งนี้ก็เพราะในภาคอื่น ๆ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับพื้นเพทางด้านภาษา ศาสนา ขนบประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน แต่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาลักษณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอยู่มาก อันเป็นจุดอ่อนที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง และเมื่อมีอะไรไปกระทบเข้าก็อาจลุกลามเป็นเหตุใหญ่โตได้ ซึ่งก็เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่รัฐบาลจะต้องหาทางแก้ไขโดยเร็ว

๑.๓ ทรัพยากรการบริหาร ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรในการบริหารเป็นอุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งของราชการบริหารส่วนภูมิภาค ทรัพยากรเหล่านี้ได้แก่ กำลังเงินและวัสดุสิ่งของ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังขาดแคลนอยู่มากในภูมิภาค ที่สำคัญได้แก่^{๑๓}

- ก. เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น ยานพาหนะ อารูท
- เครื่องมือสื่อสาร
- ข. เครื่องทุนแรงต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานตามโครงการ
- ค. เงินไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามโครงการ หรือบางกรณีได้รับอนุมัติเงินล่าช้า

^{๑๒} ฉาน รัชชโยภิน, "เหตุแห่งความวุ่นวายในจังหวัดภาคใต้", สันติชนปริทัศน์, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม ๒๕๑๗), หน้า ๗๒

^{๑๓} สมพงษ์ เอมอิน, เรื่องเดิม, หน้า ๑๓๘

๑.๘ ระเบียบวิธีปฏิบัติ ปกติเกี่ยวกับการต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่

ได้กำหนดไว้อย่างมากมาย นอกจากจะทำให้งานล่าช้าแล้ว บางกรณียังมีผลในทางปฏิบัติที่มุ่งจะควบคุมควย อันที่จริงแล้ว การที่ส่วนภูมิภาคต้องคอยขออนุมัติจากส่วนกลางอยู่ตลอดเวลา ทำให้งานล่าช้าตกค้างไม่ทันกับเหตุการณ์ แต่จะไม่ปฏิบัติก็ไม่ได้ เพราะว่าเป็นระเบียบที่ใช้อยู่กันอยู่แล้ว จึงน่าที่จะได้ยกเลิก ระเบียบการบางอย่างที่ไม่จำเป็นหรือได้ผลน้อย โดยมอบอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจในราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้แกส่วนภูมิภาคมากขึ้น

ปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป รวมทั้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย แต่เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจังหวัดที่มีปัญหาทางด้านต่าง ๆ มากมาย การจัดการบริหารส่วนภูมิภาคในรูปจังหวัดและอำเภออย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ในทางปฏิบัติจึงจำเป็นต้องจัดเสริมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้

๒. กระบวนการบริหารส่วนภูมิภาคในการแก้ปัญหาภาคใต้

ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคนี้ เพื่อให้การแก้ปัญหาภาคใต้ได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทางราชการจึงจำเป็นต้องจัดตั้งโครงการต่าง ๆ ขึ้น โดยให้มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ ศาสนา ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณี ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑ โครงการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาภาคใต้

๒.๑.๑ โครงการประสานสัมพันธ์ผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กับทางราชการ^{๑๘} เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีช่องว่างระหว่าง

^{๑๘} กองประสานราชการ, กรมการปกครอง, โครงการประสานสัมพันธ์ผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับทางราชการ, (อัครสำเนา), หน้า ๑ - ๓

ประชาชนกับทางราชการ อาจจะเป็นเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการที่ทำให้ราษฎรมีความห่าง
เหินกับทางราชการ ประการหนึ่งอาจจะเป็นเนื่องมาจากมีความหลงเชื่อมาจากฝ่ายตรงข้าม และ
ขณะเดียวกันก็ขาดแกนกลางระหว่างประชาชนกับราชการที่จะทำความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ
ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลได้ทุ่มเทในการพัฒนาทุกด้านควบคู่ไปกับการปราบปรามโจรผู้ร้ายเพื่อให้บังเกิด
ความสงบ แต่ถูกบิ๊งบ่อนว่า รัฐบาลทอดทิ้งไม่เอาใจใส่พัฒนาหรือในนโยบายก็ถกกัน กัดขี้นเมง
ราษฎร ทำให้เกิดภาพพจน์ในทางที่ไม่เหมาะสม จึงสมควรสร้างผู้นำท้องถิ่นขึ้นเป็นแกนกลาง
ที่จะทำความเข้าใจอันดีระหว่างทางราชการกับประชาชนขึ้น เรียกว่า โครงการประสานสัม
พันธผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับทางราชการ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อให้มีผู้นำซึ่ง เป็นผู้นำทางศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาที่ต้น
ศึกษาแสวงหาความรู้ และรับทราบนโยบายของรัฐบาล เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีให้ความร่วมมือ
และบังเกิดความรู้รักภักดีต่อประเทศชาติ

๒. เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้กับมุสลิมในส่วนกลางและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อสร้างสรรความสัมพันธ์ระหว่างพลเมือง
ภายในชาติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและบังเกิดความศรัทธาต่อทางราชการเป็นส่วนรวม

๓. เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นมีโอกาสรับทราบผลงานของรัฐบาลที่ไปสู่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและบังเกิดความศรัทธาต่อทางราชการเป็นส่วนรวม

๔. เพื่อสร้างผู้นำท้องถิ่นให้เป็นแกนกลางที่จะถึงประชาชนมาให้ความร่วมมือ
กับทางราชการเป็นส่วนรวม

วิธีปฏิบัติการสำหรับโครงการนี้ ดังนี้

๑. ให้จังหวัดตั้งกรรมการจากฝ่ายตำรวจ ฝ่ายกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายอำเภอ
ท้องถิ่นร่วมกันพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการเดินทางมาที่ต้นนครกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง เป็นปี ๆ ไป
จังหวัดละ ๓๐ คน

๒. การคัดเลือกให้พิจารณาคัดเลือกที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ
และศรัทธา ซึ่งได้เคยทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม และให้ความร่วมมือกับทางราชการ ไม่เป็น

ผู้ฝึกฝนที่ทำการ เมืองของฝ่ายตรงข้าม อีหามที่ไ้รับการคัดเลือกจะตองไม่เป็นครูโรงเรียน
ราษฎรสอนศาสนาอิสลามด้วย

๓. ให้อีหามซึ่ง เป็นผู้นำท้องถิ่น มีโอกาสที่เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว เพื่อถวายความจงรักภักดี

๔. ให้ผู้นำท้องถิ่นเดินทางเข้ามาที่ศึกษาในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง
เคียง รวมทั้ง เขาเยี่ยมรับทราบนโยบายจากราชการชั้นผู้ใหญ่และราษฎรชาวไทยมุสลิมใน
ส่วนกลางและจังหวัดใกล้เคียง

๕. ให้ผู้นำท้องถิ่นเดินทางมาที่ศึกษารวมทั้ง เวลาเดินทางไปกลับครั้งละ
๑๑ วัน กำหนดรายละเอียดให้กระทรวงมหาดไทยตั้งกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาจัดทำกำหนด
การเป็นปี ๆ ไป

๖. การเดินทางมาที่ศึกษาให้เน้นเรื่องทำนุบำรุงศาสนาอิสลามการอาชีพ
เป็นหลัก

๗. ผู้นำท้องถิ่น หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาอิสลาม (อีหาม) เป็นบุคคลที่
ประชาชนศรัทธา อัตราค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ขออนุโลมใช้เทียบเท่าราชการ
การระกัย ๔ ส่วนค่าโดยสารไปกลับหนึ่งไ้ขึ้น บนท.

การนำผู้นำท้องถิ่น (อีหาม) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ามาที่ศึกษานี้ มีรวม
ทั้งสิ้น ๑,๐๑๙ คน แยกเป็นจังหวัดปัตตานี ๕๐๐ คน ยะละ ๑๘๕ คน นราธิวาส ๑๓๓ คน และ
สตูล ๑๐๑ คน โดยจะนำเข้ามาที่ศึกษาปีละ ๑๒๐ คน และกระทำต่อเนื่องกันจนครบจำนวน
๑,๐๑๙ คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้ คือ

๑. ประชาชนมีความเข้าใจดีต่อการปฏิบัติของทางราชการ ทำให้บังเกิด
ผลดีต่อการปกครอง

๒. ประชาชนจะให้ความร่วมมือกับทางราชการในแต่ละด้าน บังเกิดผลดี
ต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น

๓. เปลี่ยนแปลงความเข้าใจที่ราษฎรมีความเข้าใจผิดอยู่ให้เข้าใจในทางที่ถูกต้อง

๔. ลกของว่างระหว่างทางราชการกับประชาชน

๒.๑.๒ โครงการอบรมกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๒๐

กรมการปกครองได้พิจารณาเห็นว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่ จังหวัดยะลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส เป็นบุคคลที่เป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับข้าราชการที่สำคัญที่สุด จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในนโยบาย กฎหมาย และระเบียบแบบแผนต่าง ๆ ในกรมการปกครอง และเป็นผู้ที่รู้ความต้องการของประชาชนในเขตการปกครองของตนเอง รวมทั้ง เป็นผู้จะสามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างข้าราชการกับประชาชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนและสร้างความมั่นคงในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการฝึกอบรมกำนันและผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ ๔ จังหวัดภาคใต้ ซึ่งจะให้จังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบและมอบให้วิทยากรอำเภอดำเนินการฝึกอบรม จำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๕๐ คน

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนี้ เพื่อให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งกฎหมายและระเบียบการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ด้วย สามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายและระเบียบดังกล่าว ไปปฏิบัติได้โดยตนเอง อย่างถูกต้องและไฉฉา ประกอบกับให้มีทัศนคติและความรู้สึกที่ถูกต้อง เหมาะสมต่อระบบการปกครองประเทศ นอกจากนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบและสรีรภาพในสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีอยู่ต่อความเจริญก้าวหน้าของตำบล หมู่บ้านของตนและประเทศชาติโดยส่วนรวม

การฝึกอบรมตามโครงการนี้ จะเริ่มดำเนินการหลังจาก พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ ฉบับที่แก้ไขเกี่ยวกับหลักการเกี่ยวกับกำนันผู้ใหญ่บ้านประกาศใช้แล้ว โดยมอบให้ศูนย์พัฒนาการบริหารและการปกครองจังหวัดยะลาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการฝึกอบรมวิทยากรอำเภอจำนวน

๕๓ คนก่อน และวิทยากรคณะนี้จะไปทำหน้าที่ฝึกอบรมกำนันและผู้ใหญ่บ้านใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๑,๕๕๐ คน อีกทอดหนึ่ง

เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว คาดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วจะมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และบทบาทของตนที่จะต้องนำไปปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการฝึกอบรมคณะกรรมการสภาตำบล ตามโครงการพัฒนาพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยให้ประสบผลสำเร็จ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนและรัฐบาลมากยิ่งขึ้น

อนึ่ง โครงการนี้กำลังอยู่ในระหว่างการขอแปรญัตติงบประมาณปี ๒๕๒๐ การดำเนินการตามแผนดำเนินงานจะกระทำไปได้แค่ไหน และเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับงบประมาณที่จะได้รับ เมื่อการแปรญัตติเสร็จสิ้นลงแล้ว^๕

๒.๑.๓ โครงการตั้งผู้นำท้องถิ่นเป็นคณะที่ปรึกษาของคณะกรรมการบริหาร

ศปต. กระทรวงมหาดไทยได้เสนอว่า เนื่องจากในปัจจุบันราษฎรได้มีความตื่นตัวในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้มักจะมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่เนือง ๆ กังนั้นจึง เห็น เป็นการสมควรที่จะได้พิจารณาคัดเลือกผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดนั้น ๆ เข้าไปร่วมเป็น คณะกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการบริหาร ศปต. ด้วย เพื่อจะได้ช่วยกันพิจารณาแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น และพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องชนบทธรรมเนียงประเพณี ซึ่งอาจจะ เป็นอุปสรรคต่อ บัณฑิตการปกครองบางประการ และคณะที่ปรึกษากังกล่าวนี้ ก็จะได้มีการแต่งตั้งขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้จังหวัดละ ๗ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว ^{๑๖}

^๕กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, คำชี้แจงเรื่อง "ปัญหาภาคใต้ที่ยังงานของกรมการปกครอง" ในก. ประชุมญูวาราชการจังหวัดภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา ๑๒ กันยายน ๒๕๑๘, (อัครสำเนา), หน้า ๓๓ - ๓๔.

^{๑๖} สำนักนายกรัฐมนตรี, ข่าวประชุมคณะรัฐมนตรี ตุลาคม ๒๕๑๘ (กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๑๘), หน้า ๑.

๒.๑.๘ โครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้^{๑๗} เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้มีพลเมืองที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นจำนวนมาก มีภาษาพูดและวัฒนธรรม ชนบทรวมเปี่ยมประเพณีท้องถิ่นแตกต่างกับพลเมืองในภาคอื่น ย่อมเป็นจุดอ่อนและง่ายต่อการปลุกปั่น ยุยง ก่อความไม่สงบเกิดจากฝ่ายตรงกันข้าม รัฐบาลมีวัตถุประสงค์อื่นสำคัญและมีความปรารถนาที่จะพัฒนาจังหวัดเหล่านี้ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการเศรษฐกิจและการปกครอง อันจะตองอาศัยการศึกษาเพื่อทราบความต้องการของประชาชนและการปรับตัวเองของข้าราชการ ซึ่งประจำรับราชการอยู่ในท้องที่จังหวัดเหล่านี้ให้เข้ากับประชาชนได้เป็นสำคัญ และเพื่อให้ข้าราชการได้อำนวยความสะดวกทางการปกครอง ตลอดจนสอดส่องบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน โดยการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันให้เป็นที่แน่นอนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของโครงการนี้คือ

๑. เพื่อให้ข้าราชการประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกและทั้งภาษาท้องถิ่นได้รับวัฒนธรรม ชนบทรวมเปี่ยมประเพณีท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเพื่อเป็นแนวทางที่จะสอนภาษาไทยให้ประชาชนในท้องถิ่นนี้ในโอกาสต่อไป
๒. เพื่อให้ข้าราชการได้ใกล้ชิดสนิมสนมกับประชาชน กับเรื่องเร่าให้ข้าราชการศึกษาหาความรู้ เพื่อความก้าวหน้าเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๓. เพื่อทราบความต้องการและได้รับความร่วมมือจากประชาชน เพื่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
๔. เพื่อการประชาสัมพันธ์การสร้างเสริมศรัทธาเลื่อมใสเพื่อผลทางการปกครอง
๕. เพื่อการติดต่อกับราชการและศึกษาชาวสารคามประเพณีมาเลเซีย อันเป็นผลทางมิตรภาพและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

^{๑๗} ศูนย์ประสานงานการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, กรมการปกครอง, โครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้, (อัครสำเนา), หน้า

เป้าหมายสำคัญในการดำเนินนโยบายการปกครองและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จะสำเร็จไปด้วยดี ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของรัฐบาลทุกระดับทุกตำแหน่งงานในท้องที่ตามแผนการพัฒนาภาคใต้ จึงได้กำหนดหลักการสำคัญในอันที่จะฝึกอบรมข้าราชการในรัฐภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นจนสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาประเทศในท้องถิ่นนั้น ได้ และเพื่อเป็นแนวทางที่จะสอนภาษาไทยให้กับประชาชนในจังหวัดเหล่านี้ในโอกาสต่อไปด้วย กระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดโครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของข้าราชการในจังหวัดชายแดนขึ้น (เว้นข้าราชการตุลาการและทหาร แต่ไม่รวมสวัสดิ) ให้ข้าราชการได้เรียนรัฐภาษาและวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อปฏิบัติตามเป้าหมายนโยบายของรัฐบาลให้สำเร็จวัตถุประสงค์ด้วยดีสืบไป

วิธีดำเนินการ ใต้

๑. ทำการอบรมข้าราชการทั้ง ๔ จังหวัด โดยผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้ดำเนินการอบรม

๒. ให้ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขึ้นไว้เพื่อปฏิบัติงานตามโครงการนี้

๓. ให้จัดทำทะเบียนข้าราชการผู้เข้ารับการอบรม โดยแบ่งตามชั้นของข้าราชการหรือตามพื้นฐานความรู้ โดยการทดสอบแบ่งเป็นรุ่น ๆ รุ่นหนึ่ง ๆ ไม่เกิน ๒๔ คน

๔. กำหนดวันอบรมสัปดาห์ละ ๕ วัน เว้นวันหยุดราชการ โดยอบรมวันละ ๗ ชั่วโมง

๕. ให้ศูนย์ประสานงานการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสถานที่อบรม และที่พักของผู้เข้ารับการอบรมตลอดการอบรม

๖. จะให้วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายโดยได้รับค่าตอบแทน

หลักสูตรการศึกษาอบรมอย่างน้อยประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้

๑. ให้สามารถพูดภาษาท้องถิ่นพอโต้ตอบกันได้รู้เรื่อง

- ๒. ให้สามารถอ่าน เขียน ภาษาท้องถิ่นที่ใช้ประจำวันง่าย ๆ ได้พอสมควร
- ๓. ให้รู้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นพอสมควร
- ๔. ในภาคศึกษาศาสนาอิสลามพอที่จะปฏิบัติตนเข้ากับประชาชนในท้องถิ่นได้
 - ก. สำหรับผู้ที่ไม่รู้อาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นเลย ใช้เวลาอบรมอย่างน้อย ๓๐๐ ชั่วโมง ใช้เวลาอบรม ๕ สัปดาห์

ข. สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมท้องถิ่นบ้างแล้ว ใช้เวลาศึกษาเพิ่มเติมอีก ๑๐๐ ชั่วโมง ใช้เวลาอบรม ๓ สัปดาห์

๕. ผู้อำนวยการอบรมจะร่วมกับฝ่ายวิชาการจังหวัด อำเภอ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดรายการสอนและตารางสอนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายข้างตน

๖. เมื่อศึกษาอบรมตามระยะเวลาดังกล่าวตามข้อ ๕ ก. หรือ ข. ๕ ข. แล้วให้มีการสอบวัดผล เพื่อทราบมาตรฐานของความรู้ที่ใคร่รับพอจะใช้ได้หรือไม่ หากยังไม่พอเพียงจะใช้ได้ ให้ศึกษาอบรมเพิ่มเติมอีกตามสมควร

๗. ผู้ผ่านการศึกษาอบรมตามโครงการนี้ ให้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งข้าราชการ และ ก.พ. ๗ เพื่อผลในการพิจารณาสมรรถภาพและความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ได้ และมีสิทธิเข้าศึกษาอบรมต่อตามโครงการศึกษาอบรมวิชาภาษาบาลี ในระดับสามัญและระดับสูงต่อไป

สำหรับระยะเวลาในการอบรมนั้น ผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานมาก่อน อบรมปีละ ๑ รุ่น ๆ ละ ๒๔ คน เวลาการอบรม ๕ สัปดาห์ ส่วนผู้ที่มีพื้นฐานมาบ้างแล้วอบรมปีละ ๑ รุ่น ๆ ละ ๒๔ คน เวลาการอบรม ๓ สัปดาห์

ผู้ที่รับผิดชอบโครงการนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผลที่คาดว่าจะได้รับแก่โครงการนี้ คือ

๑. ข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกคนจะพูดภาษาท้องถิ่นได้ และรู้วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นพอสมควร เป็นการเร่งเร้าและปรีดีตัวเองของข้าราชการ

๒. การติดต่อระหว่างข้าราชการกับประชาชนจะได้ผลดีเป็นผลทางการปกครองอย่างยิ่ง

๓. การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะบรรลุเป้าหมาย นโยบาย หรือโครงการที่วางไว้ เพราะความร่วมมือของประชาชน เป็นผลดีทางด้านเศรษฐกิจ

๔. ได้ผลทางด้านประชาสัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร ข้าราชการเมือง

๕. ได้ผลในทางที่จะทำให้ชาวท้องถิ่นพูดภาษาไทยได้ในโอกาสต่อไป

๒.๑.๕ โครงการอบรมวิชาภาษาบาลี^{๑๘} เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาความต้องการของประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการปกครอง ตลอดจนสอดส่องบังคับทุกข์บำรุงสุขของประชาชนซึ่งต้องการความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายปกครองกับประชาชนอย่างใกล้ชิด ภาษาที่ใช้ติดต่อและการปรับตัวเองให้เข้ากับวัฒนธรรมนั้นย่อมเป็นความสำคัญแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทุกระดับ ทุกตำแหน่งงานโครงการพัฒนาภาคใต้ จึงได้กำหนดหลักการสำคัญในอันที่จะฝึกอบรมข้าราชการ ซึ่งประจำการอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เรียนรู้ภาษา วัฒนธรรมนิยมประเพณีที่ใช้อยู่ในท้องถิ่น จนสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการปกครองในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ จึงได้ขอความร่วมมือจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการอบรมวิชาภาษาบาลีแก่ข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาอบรมวิชาภาษาบาลี คือ เพื่อให้ข้าราชการที่ประจำการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นท้องถิ่นซึ่งใช้ภาษาบาลีเป็นภาษาพื้นเมืองได้มีโอกาสศึกษาอบรมภาษาและวัฒนธรรมพื้นเมืองนั้น จนสามารถนำมาใช้ราชการได้ ซึ่งส่วนใหญ่อีกมีความมุ่งหมายเกี่ยวกับโครงการศึกษาภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่นของข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ใกล้เข้ามาแล้ว

^{๑๘} คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงานการอบรมวิชาภาษาบาลี ระดับสามัญ หน้าที่ ๕ - ๑๐ และระดับสูง หน้าที่ ๑ - ๒๕๐๙ - ๒๕๑๑ ตามโครงการศึกษา อบรมวิชาภาษาบาลีให้แก่ข้าราชการชายแดนภาคใต้ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๑), หน้า ๕ - ๗.

วิธีดำเนินการตามโครงการศึกษาอบรมวิชาภาษาบาลี ในปี ๒๕๐๗ - ๒๕๑๑
ได้กำหนดไว้ดังนี้

๑. จัดตั้งศูนย์การศึกษาอบรมวิชาภาษาบาลีสำหรับข้าราชการประจำการ
จังหวัดชายแดนภาคใต้ (เรียกย่อ ศศม.) ขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่ม ปี พ.ศ. ๒๕๐๗
เป็นต้นไป โดยมีแผนกภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์เป็นผู้รับผิดชอบ ศศม. ในด้านวิชาการ
และศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ ศศม. ทางด้านธุรการ โดย
เป็นผู้คัดเลือกข้าราชการประจำการจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ารับการศึกษาอบรมใน ศศม. ตาม
กำหนดเวลาและเรียงลำดับรุ่นตามที่จะได้ทำการตกลงกับฝ่ายวิชาการ ศศม.

๒. จัดให้มีการสอบเทียบความรู้ เป็นครั้งคราวแก่ข้าราชการประจำการจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เพื่อขอรับประกาศนียบัตรแสดงมาตรฐานความรู้ของ ศศม.

๓. ฝ่ายวิชาการ ศศม. จะจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับการใช้ภาษาบาลีหรือ
คำแนะนำเกี่ยวกับวัฒนธรรม ศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีของมลายูที่พัฒนาการตามกาล
สมัย เพื่อใช้เป็นแนวทางศึกษาอบรมด้วยตนเอง และเพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทุก
ระยะ เพื่อจะติดตามปรับปรุงตนเองและคนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนได้ทันทางที่

วิธีการศึกษาอบรม มีวิธีการดังต่อไปนี้

๑. ผู้ได้รับการคัดเลือกจะต้องเข้ารับการศึกษาอบรมเต็มตามหลักสูตร
และตามกำหนดเวลา ซึ่ง ศศม. จะได้กำหนดไว้ โดยมีมาตรฐานการศึกษาอบรมแบ่งออกเป็น
๒ ระดับ คือ

- ระดับสามัญ สำหรับผู้ที่ยังไม่รู้ภาษาบาลีเลย หรือรู้อย่างน้อย
พอจะเข้าใจได้ จะได้รับการศึกษาอบรมให้ความรู้ภาษาบาลีพอที่จะใช้ในกิจประจำวัน สามารถ
ติดต่อทางหนังสือและสาขาว. งานหนังสือภาษาบาลีอย่างง่าย ๆ ได้

- ระดับสูง สำหรับผู้ที่มีความรู้ภาษาตามมาตรฐานระดับสามได้แล้ว ได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมใน ศศม. จนสามารถเข้าใจ เขียน อ่าน บรรยายผลงาน ติดต่อกสื่อสารภาษาตามภาษา บาลีและอุมิ ให้แก่คนทุกระดับแก่หนังสือภาษาราชการทุกประเภท

๒. เมื่อศึกษาอบรมครบถ้วนตามหลักสูตรแต่ละตอนแล้ว ศศม. จะจัดให้มีการสอบหรือกำหนดมาตรฐานความรู้ในระดับนั้น ๆ ผู้ที่ ศศม. รับรองว่ามีความรู้ในมาตรฐานระดับใด จะได้รับประกาศนียบัตรแสดงมาตรฐานความรู้ในระดับนั้น

๓. ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเข้าศึกษาอบรม และผู้มีสิทธิเข้าสมัครขอรับการฝึกอบรมบางประเภท ผู้มีความรู้ภาษาตามมาตรฐาน มีสิทธิสมัครสอบเทียบความรู้ระดับต่าง ๆ เพื่อรับประกาศนียบัตรได้ตามระเบียบและวิธีการ ซึ่ง ศศม. กำหนดไว้

หลักสูตรการศึกษาระดับสามัญ ใช้เวลาศึกษาอบรมเต็มหลักสูตร ประมาณ ๓๕๒ ชั่วโมง (การสอนติดต่อกันใช้เวลาประมาณ ๔ - ๖ เดือน สำหรับผู้ที่ไม่รู้ภาษาตามเลย และประมาณ ๓ - ๔ เดือน สำหรับผู้ที่มีพื้นภาษาตามบ้างแล้ว)

การจัดให้มีการอบรมวิชาภาษาตามนี้ แสดงให้เห็นถึงความปรารถนาของรัฐบาลที่ต้องการให้ข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถพูดภาษาตามอื่นเป็นภาษาท้องถิ่น และเข้าใจชนธรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิม เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ไม่ไปก้าวร้าวล่วงละเมิดชนประเพณีหรือศาสนาของชาวไทยมุสลิมได้ ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ข้าราชการได้ใกล้ชิดกับประชาชนมากยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันก็ทำให้ของว่างระหว่างราชการและประชาชนหมดไปด้วย แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อบกพร่องเกิดขึ้น คือ ภาษาตามที่ได้จัดให้มีการอบรมขึ้นนั้น เป็นภาษาตามมาตรฐาน หรือภาษากลาง คือ ภาษาราชการของมาเลเซีย แต่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ (เว้นจังหวัดสตูล ซึ่งใช้ภาษากลางอยู่แล้ว) ใช้ภาษาตามพื้นเมือง ซึ่งมีส่วนแตกต่างกับภาษากลางทั้งสำเนียงที่พูดและคำที่ใช้ ดังนั้น ข้าราชการจึงมีโอกาสนำภาษาตามที่ได้รับการอบรมมาใช้ได้ในวงจำกัด เฉพาะบางจังหวัด และ

กับบุคคลที่เคยผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วเท่านั้น

๒.๑.๖ โครงการประชาสัมพันธ์ เคลื่อนที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ^{๑๕} ควบ

เหตุที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีพลเมืองคนไทยนับถือศาสนาอิสลาม เป็นส่วนใหญ่ มีภาษาวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายกับประเทศใกล้เคียง มีการศึกษาภาษาไทยและภาษายาวี น้อยมาก เปิดโอกาสและก่อเกิดให้ฝ่ายตรงข้ามปลุกปั่นให้เกิดภัยชังรัฐบาล และสร้างความเชื่อ ถือและศรัทธาในฝ่ายตรงข้ามมากยิ่งขึ้น จากการที่ราษฎรถูกยุบงปลุกปั่นให้มีความเชื่อในสิ่งที่ ผิด ๆ นี้ จึงทำให้ผู้มีความคิดเป็นปฏิปักษ์ต่อบ้านเมืองฉวยโอกาสจกตั้งขบวนการโจรก่อการร้าย ขึ้น ซึ่งกำลังของกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะไปรวมตัวกับคณะบุคคลที่อยู่นอกประเทศ และคิดแบ่งแยก ดินแดนในส่วนนี้ออกไปจากประเทศไทย และขอเท็จจริงอีกประการหนึ่งก็คือ เจ้าหน้าที่รัฐบาล ไม่สามารถเข้าถึงจิตใจประชาชนได้อย่างแท้จริง และอย่างกว้างขวางเพียงพอ เนื่องจากมีปัททา ในการปฏิบัติงาน ฉะนั้น แนวความคิดในการขจัดอุปสรรคและแก้ปัททากังกล่าวนี้ เห็นควรจัดให้มี โครงการประชาสัมพันธ์ เคลื่อนที่ขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้ศูนย์ประสานงานปกครอง จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นหน่วยงานดำเนินการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนชาวไทยมุสลิม เข้าใจนโยบายการบริหารราชการของรัฐบาลด้านการปกครอง การเศรษฐกิจ และสังคม และ เจตนาอันดีของรัฐบาลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันเป็นแนวทางที่จะทำให้ประชาชนชาวไทยมุสลิมมี ความเข้าใจอย่างถูกต้องและหันมาให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ควรมีการดำเนินการโครงการนี้โดยเร่งด่วน เนื่องจาก จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ต้องตกอยู่ภายใต้อาณาการณ อันยุ่งเหยิงคือ

^{๑๕} กองประสานราชการ, กรมการปกครอง, โครงการประชาสัมพันธ์ เคลื่อนที่ใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ (อัครสำเนา), หน้า ๑ - ๕.

๑. จากการปฏิบัติภารกิจของนาชวนเชื่อและโจมตีที่ร้ายและบิดเบือนข้อเท็จจริงจากต่างประเทศ ทั้งทางสื่อมวลชนและวิธีการอื่น ๆ แต่เจตนาและนโยบายการบริหารราชการของรัฐบาล ด้านการปกครอง การป้องกันและปราบปราม การเศรษฐกิจ และสังคม ที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลปกครองและปราบปรามอย่างกตัญญูต่อพลเมืองคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม ไม่สนับสนุนและกักกันมิให้ชาวไทยมุสลิมมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ และไม่ส่งเสริมการศึกษา การเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเจริญเท่าเทียมกับจังหวัดภาคอื่น เป็นเหตุให้ชาวไทยมุสลิมเกิดความไม่พอใจและเกลียดชังรัฐบาลยิ่งขึ้น

๒. การคุกคามจากการปฏิบัติภารกิจของพวกขบวนการโจรก่อการร้าย (ชก.) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยที่ความรุนแรงและขบวนการมีความมั่นคงยิ่งขึ้น ทำให้พหุภาคีประชาชนและข้าราชการขวัญเสีย ราษฎรชาวชนบทจึงต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของขบวนการดังกล่าวนี้ โดยปริยาย สร้างความลำบากในการปกครอง การพัฒนา ตลอดจนการป้องกันและปราบปรามให้แก่ทางราชการมากขึ้นตามลำดับ

๓. จากการแทรกซึมบ่อนทำลายและปลุกกระแสมวลชนของขบวนการโจรจีนคอมมิวนิสต์มาเลเซีย (จคม.) เพื่อฉกฉวยระบอบกบฏปกครองประชาธิปไตย ซึ่งปฏิบัติภารกิจอยู่ในพื้นที่บางอำเภอของจังหวัดนราธิวาส และบางอำเภอของจังหวัดยะลา

โครงการประชาสัมพันธ์เคลื่อนไหวในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์คือ

๑. เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจนโยบายการบริหารของรัฐบาล ทั้งทางด้านการปกครอง การเศรษฐกิจ และสังคม
๒. เพื่อเผยแพร่ผลงานหรือบริการอื่น ๆ ของรัฐบาลที่กระทำมาแล้ว และที่วางโครงการจะกระทำในอนาคตให้ประชาชนทราบ
๓. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับข้าราชการ และให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความห่วงใยและเจตนาดีของทางราชการที่มีต่อประชาชน

๔. เพื่อสร้างทัศนคติของประชาชนให้มีความรักประเทศไทย เทือกขุนพระ
มหากษัตริย์ และรู้จักเสียสละเพื่อแผ่นดินไทย

๕. เพื่อรับฟังความคิดเห็น ขอร้องปรึกษาหารือ ขอเสนอแนะความต้องการและ
ความเดือดร้อนของประชาชน และรวบรวมเสนอหน่วยเหนือ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๖. เพื่อเสริมสร้างกานสัมพันธ์กันในชนบท
หลักการดำเนินการของโครงการนี้ มีแนวดำเนินการดังนี้

๑. การดำเนินการประชาสัมพันธ์ จะดำเนินการจัดภูมิในพื้นที่ของจังหวัดชาย
แดนภาคใต้ โดยประสานงานกับจังหวัดและอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. ปฏิบัติงานร่วมกับโครงการของจังหวัดและอำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้
และหน่วยราชการอื่นๆ

๓. เผยแพร่เอกสาร สิ่งพิมพ์ และจัดพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์ เพื่อโฆษณา
เผยแพร่ต่อสาธารณชน

๔. การประชาสัมพันธ์ จะกระทำต่อประชาชนทั่ว ๆ ไป ขึ้นต่อไป จะดำเนินการ
การเข้าไปในกลุ่มโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) คณะกรรมการอิสลามประจำ
จังหวัดและมัสยิด คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการพัฒนาตำบลและกลุ่มผู้นำท้องถิ่นต่าง ๆ

๕. ร่วมมือกับสื่อมวลชนทุก ชนิดที่มีในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้มวลชนทราบ
ส่วนแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ คือ

๑. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานร่วมกับโครงการของจังหวัดและอำเภอ
หรือหน่วยราชการอื่น ๆ

๒. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบออกไปปฏิบัติงานในสนามพร้อมกับอุปกรณ์และ
เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ ทำการฉายภาพยนตร์ ภาพสไลด์ แจกจ่ายเอกสารของทางราชการ และ
ประชาสัมพันธ์

๓. ในเวลากลางวันทำการ เยี่ยม เยี่ยมราษฎรถึงบ้าน ไร่ตามทุกบ้าน ความนึกเห็น ความต้องการ รวมตลอดถึงทัศนคติของราษฎรด้วย
๔. ดำเนินการฉายภาพยนตร์ในกิจการส่วนรวมที่หน่วยราชการหรือประชาชน จัดขึ้นเพื่อ เผยแพร่ผลงานและเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนทั่วไป
๕. การปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่จะต้องแสดงออกถึงความจริงใจในการปฏิบัติงาน โดยละเว้นการวิพากษ์วิจารณ์ทางศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีโดยเด็ดขาด จากการดำเนินการตามโครงการนี้ คาดว่าจะได้รับผลดังนี้
๑. ความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลจะมีมากขึ้น และประชาชนจะบัง เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในรัฐบาลยิ่งขึ้น
๒. ความเข้าใจและทัศนคติของชาวไทยมุสลิมที่ดีต่อ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเครื่องแบ่งสัญชาติไทย เชื่อชาติไทยของความเป็นอยู่พล เมืองไทย จะลดลงจนน้อยลง
๓. ประชาชนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากภาพยนตร์ ภาพ สไลด์ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อันจะเป็นแนวทางทำให้ประชาชนสามารถแก้ไขอุปสรรค และพัฒนาตนเองได้
๔. ทำให้ทราบข้อเท็จจริง ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐบาล และความต้องการของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการวิจัย และแก้ปัญหา ข้อขัดข้องใดทันทีและในอนาคตต่อไป
- ๒.๑.๗ โครงการฝึกอบรมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ปลัดอำเภอ สารวัตร
ไทยสถานีตำรวจภูธรอำเภอ รองสารวัตรประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอ และกิ่งอำเภอ พ.ศ.
๒๕๑๔^{๒๐} กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามโครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการส่วน

ภูมิภาค เพื่อพัฒนาการบริหารและพัฒนากิจการในจังหวัดและอำเภออันเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในส่วนภูมิภาคให้ดียิ่งขึ้น โดยถือเป็นการดำเนินการต่อเนื่องกันตลอดมา ประกอบทั้งในปัจจุบันได้ปรากฏว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐได้ขยายตัวและมีลักษณะที่ซับซ้อนขึ้นกว่าเดิม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงระบบการบริหารงานของทางราชการด้วยเทคนิคของระบบบริหารธุรกิจ และระบบการจัดการที่เหมาะสมและทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจและแผนงานการศึกษาอบรมข้าราชการของหน่วยงานต่าง ๆ ให้อยู่ในแผนเดียวกัน เป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตกำลังคนในวงราชการ และประสานงานระหว่างหน่วยราชการด้วยกันทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นงานในระดับชาติ หรือระดับภูมิภาคในสาขาใด กิจที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหา กำลังคนของรัฐบาล และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายปรับปรุงการบริหารราชการ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงได้ดำเนินการฝึกอบรมหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ปลัดอำเภอ สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรอำเภอ และรองสารวัตรประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอ และกิ่งอำเภอขึ้น

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารงาน การจัดการตามหลักวิชาการแผนใหม่ โดยร่วมมือกันปฏิบัติงานตามแนวนโยบายของรัฐ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะเป็นการเสริมสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงยิ่งขึ้น

การฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ ได้แยกออกเป็นศูนย์ต่าง ๆ หลายศูนย์ และสำหรับภาคใต้ได้เปิดการอบรมหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการที่ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้จังหวัดยะลา

การดำเนินงานการฝึกอบรมตามโครงการ จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการบริหาร และการจัดการตามหลักวิชาการแผนใหม่

สามารถปฏิบัติงานร่วมกันให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนมีความรู้ ความสามารถในการรักษาความมั่นคงของชาติ และความปลอดภัยยิ่งขึ้น

สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมตามโครงการดังกล่าว เจ้าหน้าที่หัวหน้าโครงการ ได้นำเข้าที่ประชุมพิจารณาหารือกับผู้บริหารจังหวัดทั้ง ๔ จังหวัดภาคใต้ แล้วได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการไปตามที่วิทยาลัยการปกครอง เสนอ

๒.๑.๔ โครงการรักษาความมั่นคงและเสริมสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๒๑ เพื่อสนับสนุนโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อปพ.) และการที่จะให้ ข้าราชการและประชาชนได้มีส่วนร่วมและช่วยเหลืองานนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง อันเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงในการปกครองและส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จึงเห็นสมควรที่จะจัดให้มีโครงการรักษาความมั่นคง และการให้ประชาชนมีความเข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการโดยย่อดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ข้าราชการและประชาชนมีอุดมการณ์ที่จะรักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. เพื่อให้ข้าราชการและประชาชนตระหนักถึงความมั่นคงและมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๓. เพื่อให้ข้าราชการและประชาชนมีอุดมการณ์ที่จะยืนหยัดและต่อสู้ป้องกันประเทศชาติ และรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๔. เพื่อสร้างความสามัคคีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ

หลักการ

๑. มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบทั้งในส่วนกลาง และส่วน

ภูมิภาค

๒๑ ผู้เกี่ยวข้องกัน. หน้า ๒๔ - ๓๒.

๒. จะพิจารณาการดำเนินการในจังหวัดที่มีการดำเนินงานตามโครงการ
อปท. จำนวน ๓๕ จังหวัด ก่อน แล้วจะขยายการดำเนินการต่อไปให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ
๓. มีการให้การศึกษาดูงานราชการและประชาชน โดยใช้วิธีการประชุม
ชี้แจงและการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

๑. ควรมีคณะกรรมการที่จะกำหนดนโยบายและการประสานงานในระดับ
กระทรวง
๒. ควรมีการจัดหน่วยงานขึ้นในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ส่วนกลาง - วิทยาลัยการปกครอง เป็นหน่วยประสานงาน
ในชั้นต้น ควรมีเจ้าหน้าที่ ๔-๕ คน
 - ส่วนภูมิภาค - จังหวัดควรมีผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด
และเจ้าหน้าที่อย่างน้อย ๓ คน เพื่อทำหน้าที่
ให้การศึกษาดูงานแก่เจ้าหน้าที่ในระดัอำเภอบ้าน
และหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง
 - อำเภอ ควรมีนายอำเภอเป็นหัวหน้า ปลัดอำเภอ
ฝ่ายการเมือง และเจ้าหน้าที่ช่วยเหลืออย่างน้อย
๒ คน
 - ตำบลและหมู่บ้าน ควรมีใหม่ปลัดอำเภอ และ
พัฒนากรร่วมมือช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิด จะต้อง
ให้การศึกษาดูงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
๓. ควรมีสุนัขการศึกษาวิจัย และการเผยแพร่ในด้านความมั่นคง และ
การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีวิทยาลัยการปกครองเป็นศูนย์กลางในการประสาน
งานกัน

- หน่วยงานในการปกครอง
- หน่วยงานในส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- หน่วยงานที่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย

๔. เพื่อให้งานตามวิธีการดำเนินการข้อ ๑ - ๓ สามารถดำเนินการไปได้ และบรรลุเป้าหมาย จะต้องมีการจัดเตรียมหาเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมภารที่จะทำงานในกานนี้จริง ๆ เช่น ปลัดอำเภอที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยขอใ้กองอัตรากำลังและส่งเสริมสมรรถภาพของอัตรากำลังเพิ่มเติมมาใช้ในกานนี้ นอกจากนั้นจะต้องมีการเสนอแผนดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อขอรับการสนับสนุนในกานงบประมาณอีกด้วย

๕. จะต้องมีการประชุมเทคิให้ความรู้ และจัดหลักสูตรการฝึกอบรมในกานการรักษาความมั่นคงขึ้น ให้เจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานนี้ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๖. นอกจากนี้ควรมีคณะบุคคลที่มีความรู้และความสามารถที่จะออกไปให้การศึกษากับบุคคลที่เ้จัดแล้ว ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๗. การดำเนินการในส่วนภูมิภาคที่เห็นว่า ในขั้นแรกควรดำเนินการภายใน ๓๕ จังหวัด ที่มีการดำเนินการตามโครงการ อรพ. ก่อน แต่หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในเขตจังหวัด นอกเหนือจากที่กำหนดก็จะพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมจนครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ (โดยกำหนดเป็นแผนดำเนินงาน การฝึกอบรมเป็นปี ๆ ไป

๘. สำหรับงบประมาณที่จะใช้ใน ระยะแรกที่ยังไม่ได้รับเงินงบประมาณดำเนินการ วิทยาลัยการปกครองจะสอดแทรกเรื่อง การรักษาความมั่นคงและเสริมสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยในหลักสูตรการฝึกอบรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยการปกครองรับผิดชอบ โดยใช้เงินงบประมาณของโครงการนั้น ๆ ไปพลางก่อน

๕. หากสามารถดำเนินการตามที่กล่าวมาแล้ว คาดว่าจะสามารถทำให้ผู้ได้รับบริการจัดตั้งมีคุณภาพการให้บริการที่ดียิ่งขึ้น และดำเนินในการต่อสู้เพื่อความมั่นคง และความมั่งคั่งรุดของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง

๒.๑.๕ การสัมมนาปลัดจังหวัด นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจภูธร สารวัตรใหญ่ สารวัตรประจำสถานี ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจประจำกิ่งอำเภอ และแผนงานจังหวัด จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๑๕^{๒๒} เนื่องจากเหตุการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขณะนี้ได้ผันแปรเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมทรามลง ประชาชนกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกระทำความเดือดร้อน และไม่ให้ความเป็นธรรม ทั้งยังขอให้รัฐบาลทบทวนนโยบาย การปราบปรามในจังหวัดชายแดนภาคใต้เสียใหม่ ผู้ก่อการร้าย (ชก.) โจรจีนคอมมิวนิสต์ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ปฏิบัติการก่อความสงบสุขทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น การดำเนินการทางการเมือง การปกครอง และปฏิบัติการทางจิตวิทยาของฝ่ายตรงกันข้ามมากขึ้น พัดดา ประชาชน และข้าราชการกำลังขวัญเสีย เกิดการท้อแท้ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลทางการเมือง การเมือง และการปราบปรามได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จึงเห็นสมควรจะได้มีการสัมมนาปลัดจังหวัด นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจภูธร สารวัตรใหญ่ และสารวัตรประจำสถานีตำรวจ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจประจำกิ่งอำเภอ และแผนงานจังหวัด ซึ่งถือเอาเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ฝ่ายปราบปราม เป็นผู้ใกล้ชิดและจะต้องอ่านวามสลดแก่ประชาชนที่สำคัญ เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อทางราชการ

^{๒๒} กองประสานงานราชการ, กรมการปกครอง. แผนกดำเนินงาน การสัมมนา ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจภูธร สารวัตรใหญ่ สารวัตรประจำสถานี ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หัวหน้าสถานีตำรวจประจำกิ่งอำเภอ และแผนงานจังหวัด จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๑๕ (อัครสำเนา), หน้า ๑ - ๒.

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

- ๑. เพื่อทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒. เพื่อปรึกษาหารือและพิจารณาวางแนวทางแก้ไขป้แก้ไขให้เป็นไปในแนวเดียวกันและถูกต้องตามนโยบาย การปกครอง การเมือง และการปราบปรามของรัฐบาล

- ๓. เพื่อเรียกขวัญของข้าราชการ ทอตา ประชาชน
- ๔. เพื่อเป็นการ เตรียมพร้อมที่จะรับและเผชิญกับ เหตุการณ์อันเป็นการบ่อนทำลายความสงบสุขของประชาชน และความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

- ๕. เพื่อเพิ่มพูนมรรตภาพในการบริหาร การปกครอง การบังคับบัญชา ตลอดจนการประสานงานระหว่างหน่วยงานใหม่ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
- วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานครั้งนี้ ประกอบด้วย ๖ ทัศนะวิชาและเรื่องต่าง ๆ

ดังนี้ คือ

- ๑. สถานภาพของจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒. แนวทางในการพิจารณาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดน

ภาคใต้

- ๓. การปฏิบัติการทางจิตวิทยา
- ๔. การปราบปรามกองโจร
- ๕. การประชาสัมพันธ์และการเข้าถึงประชาชน
- ๖. การจัดรูปองค์กรและการบริหาร
- ๗. การพัฒนาองค์กร
- ๘. การประชุมแบบซินทิเกศ

๒.๑.๑๐ การแข่งขันอ่านพระคัมภีร์อัครทูตอ่านระหว่างประเทศ

รัฐบาลมาเลเซียได้จัดให้มีการแข่งขันอ่านพระคัมภีร์อัครทูตอ่านระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ เป็นต้นมา ในครั้งนี้ได้เชิญประเทศต่าง ๆ ที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามไปร่วมแข่งขันด้วยทุกปี รัฐบาลไทยได้ให้การสนับสนุนและจัดส่งผู้แทนจากประเทศไทยไปเข้าแข่งขันอ่านพระคัมภีร์อัครทูตอ่านระหว่างประเทศทุกปีตลอดมา เพื่อการเพิ่มพูนและกระชับความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เผยแพร่เกียรติคุณของประเทศไทย และเป็นการแสดงให้เห็นประจักษ์ว่า ประเทศไทยอันมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นเอกอัครราชูปถัมภ์แก่นับถือศาสนาทุกศาสนาอย่างแท้จริง^{๒๓} นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามความเชื่อถือทางศาสนาของราษฎรชาวไทยมุสลิม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในหมู่ชาวไทยมุสลิมที่ได้มีโอกาสเข้าแข่งขันอ่านพระคัมภีร์อัครทูตอ่านระหว่างประเทศ ในปี ๒๕๑๕ การแข่งขันได้จัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ กันยายน คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้คณะผู้แทนไทย ๔ คน เดินทางไปร่วมแข่งขันด้วย โดยกระทรวงมหาดไทยร่วมกับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกจากผลการแข่งขันปรากฏว่า นักอ่านหญิงจากประเทศไทย ได้ตำแหน่งรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง คือ นางสาวสปีเยาะ เจะกาโอ๊ะ^{๒๔}

๒.๑.๑๑ ใ้การนำครูและนักเรียนโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามเดินทางมาทัศนศึกษาในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง

โครงการนี้กระทรวงมหาดไทย กับกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดนำโต๊ะครู ปอเนาะ และนักเรียนไทยมุสลิมที่เรียนดีเข้ามาทัศนศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้เห็นความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ตลอดจนโน้มน้าวทัศนคติและสร้างศรัทธา

^{๒๓} กองประสานราชการ, กรมการปกครอง, รายงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๕, หน้า ๓.

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔.

ต่อรัฐบาลยิ่งขึ้น เพราะนอกจากได้เที่ยวชมความเจริญในกันต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพต่าง ๆ ฆนสถานที่สำคัญ แล้วยังมีโอกาสได้เฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่สุดในชีวิตของพวกเขา นอกจากนั้นยังได้เข้าเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาล โครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๕ ในปี ๒๕๑๕ นี้ ได้จัดให้เดินทางเข้ามาทัศนศึกษาในกรุงเทพมหานครและจังหวัดภาคตะวันออก ระหว่างวันที่ ๒ - ๘ สิงหาคม รวม ๗ วัน ได้เข้าชมโรงงานโรงงานกลั่นน้ำมันที่ศรีราชา นักเรียนชายหญิงที่มาทั้งหมดจำนวน ๔๐ คน^{๒๕}

๒.๑.๑๒ โครงการจัดนักศึกษาชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ามหาวิทยาลัยและโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการศึกษาชาวไทยมุสลิมให้สูงขึ้นถึงระดับอุดมศึกษา เป็นการสร้างกำลังคน อันเป็นตัวจักรในการพัฒนาประเทศในอนาคตและยังจัดความรู้สึกรักของชาวไทยมุสลิมที่ว่า "ตนไม่มีส่วนในการปกครองประเทศ" ได้อีกด้วย เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจรัฐบาลใหญ่ถูกต้อง ให้ประชาชนชาวไทยมุสลิมเห็นว่ารัฐบาลมุ่งส่งเสริมการศึกษาแก่คนไทยโดยทั่วไป มิได้เลือกศาสนาใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการโน้มน้าวจิตใจชาวไทยมุสลิมให้มีความจงรักภักดีต่อ ชาติ บ้านเมือง และพระมหากษัตริย์ เมื่อสำเร็จแล้วจะได้ออกไปรับราชการหรือประกอบอาชีพที่มั่นคง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนในท้องถิ่น

โครงการนี้เป็นโครงการระยะยาว เริ่มตั้งแต่ ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕ ให้ชาวไทยมุสลิมได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน โดยไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือก โดยในแต่ละปีกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือสั่งการให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้ กำหนดโควตาไว้ปีละ ๕๐ คน สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๑๕ นี้ ได้จัดส่งเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ๘ คน

ตามโครงการดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยได้ให้ทุนแก่นักศึกษาจังหวัดละ ๔ คน เป็นเงินคนละ ๓,๐๐๐ บาท ในการพิจารณานี้ พิจารณาจากผลการสอบได้ในชั้น ม.ศ. ๔ และ ม.ศ. ๕ เป็นผู้ที่ได้คะแนนสูง มีความประพฤติเรียบร้อย และฐานะบิดามารดากายากจน ผลจากการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาที่ได้เงินอุดหนุนปี ๒๕๑๕ มีจำนวน ๑๕ คน คือ จังหวัด ปัตตานี จำนวน ๓ คน จังหวัดยะลา ๔ คน จังหวัดนราธิวาส ๔ คน และจังหวัดสตูล ๔ คน

นอกจากนั้นตามโครงการนี้ กระทรวงมหาดไทยยังต้องจ่ายเงินอุดหนุน การศึกษาแก่นักศึกษาที่เรียนมาแล้วต้องสอบผ่านเลื่อนชั้นได้ทุกปี ตามหลักสูตรและหลักเกณฑ์ ของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ โดยได้จ่ายเงินทุนแก่นักศึกษาที่เรียนมาแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘ อีก ๓๔ คน และปี ๒๕๑๙ จำนวน ๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๔๕ คน^{๒๖}

๒.๑.๑๓ โครงการส่งเสริมชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้ารับราชการ^{๒๗}

ก) จัดส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อ ร.ร. กรมไปรษณีย์โทรเลข เพื่อให้ ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีโอกาสเข้ารับราชการเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากชาว ไทยมุสลิมไม่นิยมเข้ารับราชการ มักจะเกิดปัญหาทางด้านการเมือง การปกครองตลอดมา เพราะไม่มีข้าราชการที่เป็นชาวไทยมุสลิมเข้าเป็นราชการอย่างพอเพียง ที่จะเป็นตัวประสาน ระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยอิสลามให้เข้าใจซึ่งกันและกัน ในการนี้กระทรวงมหาดไทย ได้ส่งการให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำการคัดเลือกนักเรียนชาวไทยมุสลิมที่มีคุณสมบัติและหลัก เกณฑ์ซึ่งได้กำหนดไว้ คือ ต้องจบการศึกษา ม.ศ. ๓ หรือ ม.ศ. ๕ จัดส่งมายังกระทรวง มหาดไทย เพื่อจัดส่งไปยัง ร.ร. กรมไปรษณีย์โทรเลข ภาคการศึกษาต่อไปปี ๒๕๑๘ ได้ส่ง นักเรียนเข้าเรียน จำนวน ๔ คน

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑ - ๒.

^{๒๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔-๕.

ข) จัดส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อ ร.ร. วิศวกรรมรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีโอกาสเข้ารับราชการเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกับข้อ ก) ในปี ๒๕๑๕ นี้ ส่งเข้าเรียนจำนวน ๒ คน

ค) จัดส่งนักเรียนเข้าเรียนต่อโรงเรียนผู้ช่วยพยาบาล โรงเรียนพยาบาลอนามัย (มหาวิทยาลัยยัมฮิตด) มีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเช่นเดียวกับข้อ ก) ในปี ๒๕๑๕ นี้ ได้จัดส่งเข้าเรียน ๗ คน

๒.๑.๑๔ โครงการส่งเสริมการศึกษาแก่ชาวไทยมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าเรียนวิทยาลัยพาณิชย์การ^{๒๔} เนื่องจากนักเรียนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ค่อยสนใจเรียนภาษาไทยเท่าที่ควร มุ่งเรียนทางด้านศาสนาอิสลาม จึงมีชาวไทยมุสลิมที่สำเร็จการศึกษามากออกไปรับราชการน้อย ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมเท่าที่ควร และยังเป็นปัญหาในด้านการเมือง การปกครองอีกด้วย กระทรวงมหาดไทยจึงมีนโยบายจัดส่งนักศึกษาชาวไทยมุสลิมเข้าเรียนต่อ วิทยาลัยพาณิชย์การต่าง ๆ รวม ๔ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพาณิชย์การพระนคร วิทยาลัยพาณิชย์การธนบุรี วิทยาลัยพาณิชย์การเชลวพนธ์ วิทยาลัยพาณิชย์การบพิตรพิมุข และวิทยาลัยพาณิชย์การท้าวสุกรี พระนคร ศรีอยุธยา แห่งละ ๔ คน ในปี ๒๕๑๕ ได้ส่งเข้าเรียนทั้งหมด ๑๗ คน

โครงการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นความพยายามของทางราชการที่ได้พยายามทุ่มเททั้งกำลังความคิด งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในส่วนบุคคล ทั้งที่เป็นข้าราชการ และผู้นำในท้องถิ่นนั้น ส่งเสริมในด้านศาสนาและการศึกษา เพื่อยกระดับความเป็นอยู่หรืออาชีพการงานให้สูงขึ้น เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน และยังเป็นผลดีทางด้านการปกครองประเทศอีกด้วย

๒.๒ กฎหมาย กฎเกณฑ์ คำสั่ง และข้อบังคับ

๒.๒.๑ กฎหมายพิเศษที่ใช้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเป็นอยู่ มีศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากส่วนอื่น ๆ ของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการจัดรูปการปกครองที่แตกต่างออกไปจากภาคอื่น ๆ ในการออกกฎหมายเช่นเดียวกัน รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างนี้ และไม่ทำการใดที่กระทบกระเทือนถึงศาสนา ภาษา ขนบประเพณี และวัฒนธรรมของประชาชนในจังหวัดเหล่านี้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ จัดรูปแบบให้สอดคล้องกับชนบประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีศาสนาของชุมชนนั่นเอง

๒.๒.๑.๑ กฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง รศ. ๑๒๐

กฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง รศ. ๑๒๐ นี้ ให้ใ้พระราชากำหนดกฎหมายทั้งปวงในความอาญาและความแพ่ง แลความแพ่งซึ่งเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เรื่องผิดวิสัยและเรื่องมรดก ซึ่งคนนับถือศาสนาอิสลามเป็นทั้งโจทก์ จำเลย หรือเป็นจำเลย ให้ใช้กฎหมายอิสลามในการพิจารณาและพิพากษา และให้โต๊ะกาลี ซึ่งเป็นผู้รู้ละเอียดเป็นที่นับถือในศาสนาอิสลาม เป็นผู้พิพากษาตามกฎหมายอิสลามนั้น^{๒๘} ต่อมาเมื่อได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ว่าด้วยครอบครัว และ บรรพ ๖ ว่าด้วยมรดก ซึ่งมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๗๘ ให้มีกฎหมายยกเว้นบทบัญญัติ บรรพ ๕ และ บรรพ ๖ ไม่กระทบกระเทือนถึงกฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง รศ. ๑๒๐^{๓๐}

^{๒๘} กองประสานราชการ, กรมการปกครอง, สิ่งที่น่ารู้เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้
เอกสารประกอบการศึกษามอธรรมภาษามลายูแก่ข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พระนคร :
โรงพิมพ์สวนทองดิน, ๒๔๑๒) หน้า ๕๑ - ๕๒.

^{๓๐} เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้มีการยกเลิกข้อกีดกันเกี่ยวกับครอบครัวและมรดกสำหรับชาวไทยอิสลาม โดยให้ใช้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์สำหรับชาวไทยอิสลามด้วย^{๓๑} ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต่อมาเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงบลง ก็ได้มีการนำเอากฎหมายอิสลามกลับมาใช้อีก โดยตราเป็นกฎหมายชื่อ "พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๘"

๒.๒.๑.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๘^{๓๒} พระราชบัญญัตินี้มีกำหนดไว้ว่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกอิสลามศาสนิกของศาลชั้นต้นในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่งอิสลามศาสนิกเป็นทั้งโจทก์ จำเลย หรือเป็นผู้เสนอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท คือ การร้องขอให้ศาลแสดงสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในเมืองตนจะเรียกร้องใคร เป็นจำเลยไม่ได้ เช่น เป็นผู้จัดการมรดก หรือขอเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ เป็นต้น ให้ใช้กฎหมายอิสลาม ว่าด้วยครอบครัวและมรดก บังคับแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการนั้น เว้นแต่บทบัญญัติว่าด้วยอายุความมรดก (มาตรา ๓)

การพิจารณาในศาลชั้นต้น ในศาลไต่สวนยุติธรรมหนึ่งนายนั่งพิจารณาพร้อมด้วยผู้พิพากษา ในศาลไต่สวนยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลามและลงลายมือชื่อในคำพิพากษาที่พิพากษาตามคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้นด้วย

^{๓๑} Virginia Thompson and Richard Adloff, The Minority Problem in Southeast Asia (Stanford, Calif : Stanford University Press), p. 159.

^{๓๒} พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๘, ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๖๓, ตอนที่ ๗๗, (๓ ธันวาคม, ๒๔๘๘).

คำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลไต่ยุติธรรมในข้อกฎหมายอิสลามให้เป็นอันขาดใน
คดีนั้น (ม. ๕)

เมื่อมีเหตุที่ศาลไต่ยุติธรรมจะปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ ใหญ่ความตกลงกันเลือก
อิสลามศาสนิกหนึ่งนายปฏิบัติหน้าที่แทนศาลไต่ยุติธรรมเฉพาะคดี ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ทางฝ่าย
ต่าง เสนอชื่ออิสลามศาสนิกที่สมควรคือผู้พำนักอาศัยหน้าศาลฝ่ายละเท่า ๆ กัน แต่ไม่เกินฝ่าย
ละ ๓ คน เมื่อผู้พำนักอาศัยหน้าศาลเลือกผู้ใดจากรายชื่อที่ดูความเสนอนั้น ก็ให้ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่
แทนเฉพาะคดีนั้นได้ (ม. ๕)

การที่ทางราชการได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามใน
จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๔๘๕ ขึ้นใหม่บังคับแทนประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ บรรพ ๕ และ บรรพ ๕ นั้น เพื่อให้การสงเคราะห์และคุ้มครองชาวไทยมุสลิมใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้รับความสะดวกและความยุติธรรมว่าด้วยเรื่องครอบครัว และ เรื่อง
มรดกเป็นสำคัญ เนื่องจากประเพณีในทางศาสนาอิสลามแล้ว ผู้ชายชาวไทยมุสลิมสามารถมี
ภรรยาได้ถึง ๕ คน แต่ตามกฎหมายไทยแล้วให้มีภรรยาได้เพียงคนเดียว ซึ่งถ้าจะยึดเอากฎหมาย
ไทยเป็นเกณฑ์แล้ว การมีภรรยาถึง ๔ คน ก็เป็นการผิดกฎหมาย แต่เพื่อไม่ให้ขัดกับความเชื่อ
ทางศาสนา จึงได้มีการออกกฎหมายเป็นพิเศษเพื่อยกเว้นในกรณีนี้

๒.๒.๑.๓ การแต่งตั้งศาลไต่ยุติธรรม บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๖ (แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๘๔) ว่า ต้องคัดเลือกจากอิสลาม
ศาสนิก มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี มีภูมิลำเนาในศาสนาอิสลามพอที่จะวินิจฉัยชี้ขาดข้อ
กฎหมายอิสลามเกี่ยวกับครอบครัว มรดก มีความรู้ภาษาไทยอ่านออกเขียนได้ นอกจากนี้ต้องมี
คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ที่จะมีชื่อเข้าเป็นข้าราชการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์
ในการบรรจุแต่งตั้งไว้ว่า เมื่อคราวที่ต้องการบรรจุแต่งตั้งศาลไต่ยุติธรรม ให้อธิบดีผู้พิพากษา
ภาคประกาศรับสมัคร เมื่อพ้นเวลารับสมัครแล้ว ให้อธิบดีผู้พิพากษาภาคทำบัญชีผู้สมัครซึ่งสมควร
ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งขึ้น โดยปริกษานผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้อง
ของ แล้วเสนอไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควรบรรจุใด ก็ให้แต่งตั้ง
ผู้นั้นเป็นศาลาไต่ยุติธรรม

๒.๒.๒ ในความรักรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการ
ออกกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่เป็นกรณีพิเศษ เฉพาะพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามที่เด็ดขาด
เพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่จับกุมผู้ต้องสงสัยได้ในกรณีที่น่าพยานหลักฐานยาก เพื่อให้เจ้าหน้าที่
ปฏิบัติงานใดคองตัวยิ่งขึ้น ในกรณีที่เกิดปฏิบัติการปกครองแผ่นดิน ไต่ออกคำสั่งระเบียบการ
ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๒ เพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและตำรวจดำเนินการกับบุคคล
ที่ไม่มีอาชีพ และมีพฤติการณ์เป็นภัยกับสังคมได้อย่างเต็มที่

คณะปฏิรูปฯ ได้มีคำสั่งฉบับที่ ๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ดังต่อไปนี้
ไปนี้ คือ

- ข้อ ๑. บุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติการณ์ดังต่อไปนี้
 - (๑) ประพฤติตนกระทำการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำ
กวนประการใด ๆ โดยมิชอบให้บุคคลอื่นเกรงกลัว
 - (๒) เป็นบุคคลจรจัด ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏ
การทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต
 - (๓) หาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือ
ศีลธรรมอันดีของประชาชน
 - (๔) สะสมอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ไม่ว่า
ชนิดใด โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้า หรือเพื่อกระทำความผิดอย่างอื่น
 - (๕) ยุยง ปลุกปั่นไว้ หรือสนับสนุนให้ประชาชนก่อความวุ่นวาย
หรือก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง
 - (๖) กระทำกวนประการใด ๆ ให้ประชาชนเดือดร้อนหรือเห็น
คล้อยตามในระบอบการปกครองอื่น อันมิใช่การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๓) คำร้องชี้พิกัดการตั้งบ่อนการพนันโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งของ
คาบระเวตี หรือเป็นเจ้าของบ่อนการพนันสลาวกินรวบ หรือห่วย ก. ข.

(๔) กักขุดสินค้าเพื่อการค้ากำไร หรือขึ้นราคาสินค้าโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ร่วมกันหลอกลวงหรือมีงานง้อจ้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๒. ให้พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจเอาใจใส่สืบสวนสอบสวน หาก
เห็นว่าบุคคลใดเป็นบุคคลซึ่ง เป็นภัยต่อสังคม ให้มีอำนาจจับกุมตัวมาส่งพนักงานสอบสวนเพื่อ
พิจารณา หากปรากฏว่าบุคคลดังกล่าว เป็นบุคคลซึ่ง เป็นภัยต่อสังคม ให้พนักงานสอบสวนเมื่ออำนาจ
ควบคุมไว้เพื่อทำการอบรมได้ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันเริ่มควบคุม

ข้อ ๓. เมื่อใดควบคุมบุคคลซึ่ง เป็นภัยต่อสังคมครบกำหนด ๓๐ วันแล้ว ถ้า
ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล สำหรับในกรุงเทพฯ และผู้ว่าราชการจังหวัดอื่น ๆ เห็นว่า
บุคคลนั้นยังมีนิสัยหรือความประพฤติอัน เป็นภัยต่อสังคมอยู่ ให้มีอำนาจสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปยัง
สถานฝึกอบรมและฝึกอาชีพต่อไป

ข้อ ๔. ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีสถานอบรมและฝึกอาชีพขึ้น กับให้จัด
ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน สำหรับพิจารณา
ดำเนินการ เกี่ยวกับ การควบคุม การอบรม การฝึกอาชีพ และการปล่อยบุคคลที่ถูกควบคุม

ให้คณะกรรมการพิจารณาและมีคำสั่งทุก ๆ สองเดือน บุคคลที่ถูก
ควบคุมนั้น บุคคลใดควรให้ควบคุมหรือให้ปล่อยตัวไป การปล่อยตัวนั้น คณะกรรมการจะกำหนด
ให้มีประกันหรือทัณฑ์บนด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕. ให้ถือว่าบุคคลที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
สั่งให้ส่งตัวไปอยู่ในสถานอบรมและฝึกอาชีพ เป็นผู้อยู่ในระหว่างคุมขังตามอำนาจของพนักงาน
สอบสวน ตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๖. ในกรณีซึ่งบุคคลเป็นภัยต่อสังคม ตามคำสั่งของคณะกรรมการปกครอง
แผ่นดิน ฉบับนี้ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาชญากรรม ให้งานสอบสวนดำเนินคดีแก่นั้น
ไปอีกส่วนหนึ่งด้วย และให้อำนาจควบคุมดูแลหาไว้ ตามคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน
ฉบับนี้ โดยมีท้องปฏิบัติกรในเรื่องวิธีการและกำหนดระยะเวลาควบคุมตัวผู้ต้องหาถึงที่โดยผู้
ไว้ในกฎหมาย

ข้อ ๗. ให้ออกหมายจับที่กล่าวหาการอบรม และผิดอาชญากรรมบาง
ประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้อ ๘. คำสั่งของศาลที่สั่งให้ส่งตัวบุคคลไปรับการอบรม และผิดอาชญา
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและผิดอาชญากรรมบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘ อยู่ก่อนคำสั่ง
คณะกรรมการปกครองแผ่นดินฉบับนี้ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตามพระราชบัญญัติกำหนดวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการอบรม และผิดอาชญากรรมบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘

การที่มีคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๒ นี้ เป็น
ทางหนึ่งที่จะช่วยลดยุทธการเรื่องโจรกรรมในจังหวัดชายแดนลงได้ เพราะถ้าหากผู้ใดผู้หนึ่งมี
ลักษณะ เป็นภัยต่อสังคมถึงที่กล่าวมาแล้ว ก็สามารถจับกุมได้ทันที ไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานที่
แต่อย่างไรก็ตาม คำสั่งนี้เหมือนดาบ ๒ คม ถ้าใช้ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าหากตัวเจ้าหน้าที่
ที่ปฏิบัติตามคำสั่งนี้ไม่มีจิตใจที่ยุติธรรมพอแล้ว ก็อาจจะยิ่งทำให้เกิดการแตกแยกมากขึ้นได้
เพราะคนธรรมดาที่ประกอบอาชีพโดยสุจริตก็อาจจะถูกยึดเบียดขูดหาต่าง ๆ ไปได้ ดังนั้น
ผู้ที่จะใช้อำนาจปฏิบัติตามคำสั่งฉบับนี้ควรจะใช้ดุลยพินิจของตนให้ดี

ในด้านการรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยนั้น ได้มีหนังสือกระทรวง
มหาดไทย ที่ มท.๐๓๑๐/ว.๕๗๐ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๘ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
ให้เจ้าหน้าที่และฝ่ายปราบปรามทุกฝ่ายตลอดจนกำนันผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญที่จะ
ต้องร่วมมือช่วยเหลือนกันป้องกันและปราบปรามโจรกรรมให้สงบราบคาบจนสุดกำลังความสามารถ
ซึ่งอาจจะกระทำได้เลย

๑. วางแผนการป้องกันและปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ผนึกกำลังเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครต่าง ๆ ช่วยเพื่อร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
๓. จัดให้มีการตรวจตระเวนหรือจักขามประจำที่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ และจุดที่อาจจะเกิดอาชญากรรม

๔. กวดขันปราบปรามแห่งของชุมชนของอาชญากร เช่น บ่อนการพนัน ซ่องโสเภณี ฯลฯ ให้ราบคาบ

๕. เมื่อมีคดีอุกฉกรรจ์หรือคดีที่มีเหตุพิเศษเกิดขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอจะต้องเอาใจใส่เร่งรัดการสืบสวนสอบสวนปราบปรามเป็นพิเศษ กับควรจัดมาตรการบำรุงขวัญประชาชนให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจตามควรแก่กรณี สำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้านนั้นนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นในการช่วยเหลือปราบปรามโจรผู้ร้าย ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอจะต้องกำชับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในท้องที่ตามอำนาจหน้าที่ และช่วยเหลือร่วมมือกับตำรวจในการสืบสวนสอบสวนและปราบปรามโจรผู้ร้ายให้ได้ผล

การร่วมมือช่วยเหลือกันเป็นอย่างดีจากหลายฝ่ายนี้ ย่อมจะทำให้เกิดผลดีกับส่วนรวม และบรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วย โดยร่วมมือทำกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาโจรผู้ร้ายก็จะลดจำนวนลงได้

การกวดขันเจ้าหน้าที่ให้ปราบปรามโจรผู้ร้าย มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย กวณมาก ที่มท. ๐๓๑๐/ว.๓๗๕ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๘ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร) ใ้มีการวางแผนทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดังนี้
คือ

ก. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยทั่วไป

๑. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ความหลักการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบใน ราชการของจังหวัด และอำเภอ ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉะนั้น งานในด้านการ รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แม้จะมอบการสอบสวนให้เป็นหน้าที่ของตำรวจก็ตาม ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอก็ยังมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ เมื่อเห็นเป็นการสมควร เพื่อ ประโยชน์แก่การป้องกันอาชญากรรมกระทำผิดอาญา ก็อาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจออกทำการลาดตระเวน หรือจัดยามประจำที่หรือเขาระงับ เหตุก่อนที่ความผิดนั้นจะ เกิดผลร้ายใหญ่โต ในกรณีนี้จะสั่งให้ เจ้าหน้าที่อื่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่เขาสมทบปฏิบัติด้วยก็ได้ และยอมที่จะเข้าร่วมกำหนดแผนและควบคุมดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปโดยเรียบร้อยและบัง เกิดประสิทธิภาพ แม้งานในด้านปราบปรามก็ เช่นกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้อง เขาร่วมในการวางแผนปราบปรามและควบคุมดูแลให้เป็นไป ตามแผนนั้นโดยใกล้ชิด

๒. แผนการป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้ายอุกฉกรรจ์ ในระดับจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมมีอำนาจที่จะวางแผนหรือปรับแผนให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ โดยมีเจ้า หน้าที่ฝ่ายตำรวจเป็นเจ้าของ เรื่องอยู่แล้ว ในทำนองเดียวกันในระดับอำเภอก็อาจจะมีแผนย่อย รองรับแผนใหญ่ของจังหวัด โดยนายอำเภอ เป็นผู้รับผิดชอบ เช่นเดียวกัน

๓. กระทรวงมหาดไทยได้เคยมีคำสั่ง ที่ ๙๗๗/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เรื่อง จัดตั้งคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยส่วนภูมิภาค โดยมีคณะกรรมการ ๒ ระดับ คือระดับจังหวัด เรียกว่า "คณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยจังหวัด" (กปอ.จว.) มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และระดับอำเภอ เรียกว่า คณะกรรมการ รักษาความสงบเรียบร้อยอำเภอ" (กปอ.อ.) มีนายอำเภอเป็นประธาน คณะกรรมการทั้ง ๒ นี้ จะช่วยในด้านการร่วมมือ ประสานงาน รุขขอเท็จจริง ตลอดจนช่วยกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ

ข. การป้องกันและปราบปรามการลักสัตว์พาหนะ (โค กระบือ)

๑. ป้องกันและปราบปรามการลักสัตว์พาหนะ ในห้วงมตรการและกวด

ขันให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ กำหนด ผู้ใดขาน เอาใจใส่และร่วมปฏิบัติการปราบปรามการลักสัตว์พาหนะอย่างเข้มแข็งจริงจัง เมื่อมีเหตุการณืเกิดขึ้นให้ถือเป็นหน้าที่ของกำนัน ผู้ใดขาน ที่จะต้องติดตามคนร้ายและของกลางโดยกระชั้นชิด พร้อมกับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมติดตามไล่ทันทางที่ และให้สืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดกลางโชนให้ได้ โดยให้ถือเป็นเรื่องพิเศษที่จะต้องดำเนินการด้วยความเด็ดขาด จริงจัง

๒. การทะเบียนสัตว์พาหนะ และการป้องกันปราบปรามการลักสัตว์

พาหนะ

(๑) การลักสัตว์พาหนะเนื่องมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน สาเหตุประการหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือกับคนร้าย โดยทำตัวรูปพรรณให้กับโค กระบือที่ถูกลักพามาจากที่อื่น หรือทำตัวรูปพรรณเผื่อเอาไว้เป็นจำนวนมากให้กับผู้ประกอบการค้าที่มีเจตนาไม่สุจริต ทั้ง ๆ ที่ไม่มีสัตว์ เพื่อใช้เป็นหลักฐานสวมรอยสัตว์ที่ลักมา ให้สามารถฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ได้ จึงให้จังหวัดกำชับอำเภอให้สอดส่องการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณสัตว์พาหนะ ไม่ให้มีโอกาสร่วมมือกับผู้ประกอบการค้าไม่สุจริตได้

(๒) ปรากฏว่า การลักสัตว์พาหนะจะมีสถิติสูงเมื่อถึงฤดูแล้ง ฉะนั้นจึงให้อำเภอทำประกาศภายในเดือนมกราคมของทุกปี แนะนำในการระมัดระวังลักพาสัตว์พาหนะ เช่น ไม่ควรปล่อยให้สัตว์หากินทางไกลไม่มีคนดูแล ให้จัดคอกที่มั่นคงแข็งแรง จัดเวรยามผลัดเปลี่ยนกันดูแล หรือนำสัตว์ไปอยู่ในคอกใกล้ ๆ กับสถานีตำรวจหรือใจกลางหมู่บ้านชั่วคราว และแนะนำประการอื่น ๆ อีก เพื่อลดปริมาณการลักสัตว์ลงได้

(๓) จัดเวรยามหมู่บ้านด้วยการขอความร่วมมือจากราษฎรให้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเวรยามป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร ในแต่ละหมู่บ้านแต่ละตำบลนั้น จึงให้จังหวัดสั่งอำเภอให้พยายามจัดให้มีเวรยามหมู่บ้านให้ทั่วถึง

(๘) ให้จังหวัดกวดขันเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบการขนย้ายสัตว์พาหนะผ่านท้องที่ หรือเข้า - ออกจากท้องที่ หากไม่มีหลักฐานถูกต้อง ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเคร่งครัด

ค. การประสานงาน

การสั่งการ เกี่ยวกับกรณีนี้ จากกรมตำรวจหรือกองบังคับการตำรวจภูธรเขต หรือผู้อำนวยการปราบปรามตามแผนเฉพาะกิจกับจังหวัด ในนามผู้ว่าราชการจังหวัดทุกเรื่อง และการรายงานจากจังหวัดถึงกรมและกระทรวงก็ควรทำในนามผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนการสั่งการและการรายงานระหว่างจังหวัดกับอำเภอ ก็ให้ปฏิบัติโดยผ่านทางอำเภอ เช่นเดียวกัน

ตามที่ไต่ถามมาแล้วนี้ เป็นแนวทางที่จะวางมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องที่ ตลอดจนการควบคุมติดตามผลงานของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ย่อมขึ้นอยู่กับเหตุการณ์แต่ละท้องที่ซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะวางมาตรฐานให้เหมาะสมต่อไป

๒.๒.๕ ในค่านักโทษขอขมาบังคับหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับตัวบุคคล จะไต่ถามถึงในเรื่องเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะไต่ถามถึงต่อไป

๒.๓ การจัดองค์การเพื่อสนับสนุนการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย

โดยที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีปัญหาที่สลับซับซ้อน ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบกับปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดจากโจรผู้ร้ายหลายกลุ่ม ทั้งโจรผู้ร้ายธรรมดา โจรก่อการร้าย ขบวนการโจรแบ่งแยกดินแดน และโจรจีนคอมมิวนิสต์ ในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จนชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่อาจทำมาหากินได้โดยปลอดภัย การเศรษฐกิจต้องหยุดชะงัก เนื่องจากมีการข่มขู่เรียกค่าคุ้มครอง

เปิดสวนยาง หรือจับคนเรียกค่าไถ่ อีกทั้งมีโจรบางกลุ่มพยายามใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นภายในประเทศ มีการออกใบปลิวโฆษณาชวนเชื่อ อ้างความเป็นมาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า ไม่ใช่ดินแดนของประเทศไทย ไทยมายึดครองในภายหลัง และใช้วิธีการปกครองด้วยการกดขี่ข่มเหง ทำลายล้างศาสนา โดยเฉพาะเจ้าหน่าที่ฝ่ายปราบปรามนั้น ได้ทำการปราบปรามอย่างโหดร้ายทารุณ เช่น กรณีที่ปัตตานี เป็นต้น ขอให้ราษฎรร่วมมือกับขบวนการของตน เพื่อต่อสู้กับรัฐบาล มีการปลุกระดมมวลชนตามที่ตั้งใจไว้ ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางราชการจะต้องเร่งรัดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อลดความแตกแยกที่กำลังเกิดขึ้นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงานของมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทางราชการกับประชาชน และเปลี่ยนแปลงความเข้าใจที่หลงผิดตามคำโฆษณาชวนเชื่อให้ถูกต้อง

๒.๓.๑ กองประสานราชการ

กระทรวงมหาดไทย ได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้น เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นโดยเฉพาะคือ กองประสานราชการ กรมการปกครอง กองประสานราชการนี้ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๓ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับการปกครอง การเมือง และการบริหารราชการ เพื่อบำรุงไว้ ซึ่งความมั่นคงปลอดภัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลาน นราธิวาส และสตูล รวมทั้งความมั่นคงแห่งชาติเป็นส่วนรวมอีกด้วย หน้าที่ส่วนใหญ่ของกองนี้คือ จัดให้มีการส่งเสริมพัฒนา และความเข้าใจอันดีระหว่างข้าราชการและประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งแก้ไขปัญหาด้านปกครอง การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม และการศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับประเพณี การนับถือศาสนาของราษฎรในท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยพยายามทุกวิถีทางที่จะหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกในเรื่องลัทธิ ศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณีของราษฎร เป็นสำคัญ มุ่งส่งเสริมการศึกษาของเยาวชน เพื่อยุติการ

ศึกษาของชาวไทยมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สูงขึ้นทัดเทียมจังหวัดอื่น ๆ มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การดำรงรักษาเอกภาพของชาติไว้และนำมาซึ่งความสันติสุขและความเจริญรุ่งเรือง ในภูมิภาคนี้ให้ทุกหนทุก ๆ ด้าน

งานส่วนกลางของกองประสานราชการ แบ่งออกเป็น ๔ ฝ่าย ดังนี้คือ

๑. ฝ่ายข่าวสารและศาสนสัมพันธ์ มีหน้าที่โดยสังเขป ดังนี้ คือ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งเสริมสนับสนุนและแก้ไขป้กหาความขัดแย้งในด้านศาสนสัมพันธ์ ตามนโยบายของรัฐบาล ปฏิบัติงานในด้านเกี่ยวกับศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกด้าน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลในทุกด้าน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. ฝ่ายพัฒนาวิจัยและประเมินผล มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาจังหวัด

ภาคใต้ เน้นหนักในการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสานงานกับกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม การศึกษา การปกครอง และการเมือง ตามแผนประจำ มีงบประมาณเร่งด่วนระยะสั้น และระยะยาว ให้สอดคล้องและประสานสัมพันธ์กับของทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะกับฝ่ายยุทธศาสตร์ด้วย

๓. ฝ่ายโครงการและแผนงาน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน การปฏิบัติ

งานตามโครงการและนโยบายต่าง ๆ ของกองประสานราชการที่ดำเนินอยู่ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และพิจารณาหาข้อมูลปัจจัย และปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาวางโครงการและแผนงานทั้งหมด เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการปกครองการเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. ฝ่ายปกครองการเมือง มีหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการข่าว

กรองงานราชการลับ ความมั่นคงปลอดภัยแห่งชาติ พฤศจิกายน ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการก่อการร้าย โจรจีนคอมมิวนิสต์ผสมผสานกับขบวนการแบ่งแยกดินแดน ความสัมพันธ์ทางการเมือง และศาสนสัมพันธ์กับประเทศในเครือมุสลิม ซึ่งมีส่วนเกี่ยวพันโดยตรงกับชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การแก้ไขปรับปรุงจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปฏิบัติหน้าที่ในงานสารบรรณและงานธุรการของกองด้วย

สำหรับงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกองประสานราชการ เกี่ยวกับ
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้ดำเนินการอยู่มี

๑. จัดพิมพ์เอกสาร เผยแพร่ผลงานของทางราชการ ในวารสารภาพ
ชาวไทยทั้งมีรายปักษ์ ฉบับภาษาไทยควบคู่กับภาษามลายูยาวี เน้นงานพระราชกรณียกิจของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๒. ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศจัดทำจุดสาร เป็นภาษาอังกฤษ
อาหรับ และไทย เพื่อเผยแพร่ให้กลุ่มประเทศอิสลามทราบว่า ไทยได้ปกครองจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ให้มีอิสระเสรีภาพ ทั้งในด้านการปกครองการเมือง และการศึกษาอย่างแท้จริง
๓. จัดทำคู่มือประชาชนฉบับภาษาไทยมลายู ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำ
ท้องถิ่น เพื่อแจกจ่ายให้กับราษฎร ให้ทราบถึงวิถีการมาติดต่อราชการ ณ ที่ว่าการอำเภอว่า
ควรทำอย่างไร ชำระเงินค่าธรรมเนียมอย่างไร
๔. จัดจุฬาราชมนตรี ออกไปเยี่ยมราษฎรจังหวัดชายแดนภาคใต้ปีละ
๒ ครั้ง เพื่อนำนโยบายและความปรารถนาของรัฐบาลไปสู่ประชาชน
๕. ประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศ จัดทำบรรยายสรุปเรื่อง
นโยบายของรัฐบาลและการปฏิบัติทางราชการต่อชาวไทยมุสลิม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อผู้นำ
กลุ่มประเทศมุสลิมมาเยือนประเทศไทยในทุกโอกาส
๖. จัดคัดเลือกอิสลามิกชน เป็นคณะผู้แทนแห่งประเทศไทย เดินทางไป
แข่งขันอัญเชิญพระคัมภีร์อัลกุรอาน ระหว่างประเทศ ณ กรุงกัวดาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
เป็นประจำทุกปี
๗. ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงให้บรรดาครูโรงเรียนราษฎร
สอนศาสนาอิสลาม (โต๊ะครูปอนาะ) ที่เข้ามาเยือนกรุงเทพฯ ภายใต้อำนาจโครงการสัมมนาครู
โรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม ได้เข้าใจนโยบายของรัฐบาลในแนวทางที่ถูกต้อง เช่น
ด้านการพัฒนาการศึกษา การปกครองในระบบประชาธิปไตย การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น

๔. เคยจัดคณะธรรมจารี ศึกษามอออกอบรม เผยแพร่ศาสนาอิสลามสอดแทรกประชาสัมพันธ ผลิตงานของรัฐบาลต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดร่วมกับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ด้วย จัดทำตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๘ ในปัจจุบันนี้ พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยยกเลิกงานนี้ไปแล้ว

นอกจากงานในหน้าที่ของกองประสานราชการแล้ว กองประสานราชการยังมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้ดำเนินการไปตามจุดประสงค์และความมุ่งหมายของทางราชการตามโครงการที่กำหนดไว้ด้วย

๒.๓.๒ ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศ.ป.ต.)

ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๐๙ มีสำนักงานตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง ยะลา จังหวัดยะลา มีชื่อว่า ศปต. ขึ้นตรงตอกองประสานราชการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้^{๓๓} มีคณะกรรมการอยู่ ๒ คณะ คือ

๑. คณะกรรมการระดับสูง เรียกว่า คณะกรรมการอำนวยการ

ศูนย์ประสานงานปกครอง จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ผู้อำนวยการสำนักงานประสาน อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมตุลาการ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ประจำเขตตรวจการที่ ๑๒ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เขต ๕ ผู้แทน กรป. กลาง กระทรวงกลาโหม ผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ผอ.กอ.รมน.) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย หัวหน้าศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้แทน

^{๓๓} วัณ ขางสาร, ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, เอกสารของศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, (อัสสำเนา), หน้า ๑ - ๓.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และหัวหน้ากอง
ประสานราชการ กรมการปกครอง เป็นกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ประสานงานปกครอง
จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโดยสังเขป ดังนี้

๑. พิจารณาขอ เสนอแนะ ในมติของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้
๒. อำนวยการในมติของคณะกรรมการอำนวยการ ฯ มีผลปฏิบัติอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
๓. พิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาเกี่ยวกับการเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงปลอดภัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. คณะกรรมการระดับต้น เรียกว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประกอบด้วยอธิบดีกรมการปกครอง เป็นประธานกรรมการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เขต ๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ๕ ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเขต ๕ หัวหน้ากองประสานราชการ กรมการปกครอง ผู้แทนสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ เป็นกรรมการ และหัวหน้าศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกรรมการ และเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสังเขป ดังนี้

๑. กำหนดหลักยุทธการประมุขนิเทศข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้
๒. ให้คำแนะนำในการดำเนินงานของศูนย์ ฯ ยกเว้นปัญหาชี้ขาด

ในเรื่องสำคัญ

๓. พิจารณากำหนดตัวผู้บรรยายและผู้ฝึกอบรม
๔. มีอำนาจเสนอขยายราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ของทุกระหวาง
ทบวงกรม ระเบียบตั้งเกณฑ์เอกกลงมา (เว้นบุคลากร แต่ไม่รวมสวัสดิ) ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม
ออกนอก เขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ แลวนำเสนอคณะกรรมการอำนวยการมีมติชี้ขาดในรูปมติ
ของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้
๕. มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามที่กระทรวงมหาดไทย หรือ กรมการ
ปกครองหรือคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้มอบหมาย
ให้จัดทำเป็นเรื่อง ๆ ไป
๖. ทียบยกปัญหาต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่อาจ เป็นผลเสียหาย
ต่อการปกครอง การเมือง และการพัฒนาเศรษฐกิจ เสนอแนวแก้ไขปัญหาให้คณะกรรมการอำนวยการ
การศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้พิจารณา
- นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ ให้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาคณะกรรมการ
บริหารศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ ๘ คน อยู่ในตำแหน่งได้คราว
ละ ๒ ปี คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกแขนงอาชีพ มี
หน้าที่รับฟังปัญหาต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนทุกด้าน แลเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการ
บริหารและอำนวยการ สปต. ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของประชาชน และ
วัฒนธรรมนิยมประเพณีในท้องถิ่น เป็นสำคัญ
- นอกจากคณะกรรมการดังกล่าวมาแล้ว ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชาย
แดนภาคใต้ ยังปฏิบัติงานในฐานะ

๑. คณะกรรมการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยมีหน้าที่ คือ ปรับปรุงส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้ได้ผลดี ตามนโยบายของรัฐบาล และมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น ส่งเสริมนักเรียนนักศึกษาให้เป็นพลเมืองดีของชาติ และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

๒. คณะกรรมการควบคุม ผู้รับขนส่งไปประกอบพิธีฮัจย์ เป็นเจ้าหน้าที่กรมการปกครอง ในฐานะผู้แทนกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและบรรเทาความเดือดร้อนของชาวไทยมุสลิมผู้จะเดินทางไปแสวงบุญในเมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย และควบคุมผู้รับขนส่งไปประกอบพิธีฮัจย์

อนึ่ง คณะกรรมการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๙ ให้ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นศูนย์พัฒนาภาคใต้อีกด้วย

การจัดองค์การบริหารศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหัวหน้าศูนย์ ฯ เป็นหัวหน้า แบ่งงานออกเป็น ๕ ฝ่าย งานในหน้าที่ของแต่ละฝ่าย มีดังนี้

๑. ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ การเงิน งบประมาณ การจัดซื้อ และควบคุมวัสดุ และครุภัณฑ์ และงานทั่ว ๆ ไปของศูนย์

๒. ฝ่ายปฎิบัติ รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การจัดฐาน การเตรียมงบประมาณ การประสานงาน และการจัดวิทยากร การปรับปรุงหลักสูตร การจัดทำเอกสารประกอบการอบรมสัมมนาในแต่ละโครงการ ดำเนินการ เกี่ยวกับการฝึกอบรม โครงการต่าง ๆ ดังนี้

๑). โครงการปฐมนิเทศ ข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ทำการปฐมนิเทศข้าราชการของทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่ถูกส่งไปปฏิบัติราชการในจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ (เว้นข้าราชการตุลาการ และทหาร แต่ไม่รวมสี่สตี) ให้เข้าใจถึงสถานภาพ
 ภูมิประเทศ เหตุการณ์ และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ อบรมปีละ ๑๐ รุ่น รุ่นละ ๕๕ คน
 ใช้เวลาอบรมรุ่นละ ๑๐ วัน

๒). โครงการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ข้าราชการจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ มีหน้าที่อบรมข้าราชการของกระทรวงทุกกระทรวง ทบวง กรม ให้รู้ถึงภาษา
 และขนบธรรมเนียมประเพณีของราษฎรในท้องถิ่น ทำการอบรมปีละ ๒ รุ่น ๆ ละ ๒๕ คน ใช้
 เวลาในการอบรมรุ่นละ ๕ สัปดาห์

๓). โครงการสัมมนาปลัดจังหวัด นายอำเภอ และสารวัตรประจำ
 สถานีอำเภอ จะทำการอบรมสัมมนา ข้าราชการฝ่ายปกครองและปราบปรามให้เข้าใจในสถาน
 การที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการประสานการปฏิบัติงานระหว่างกรมปีละ ๑ รุ่น ใช้เวลา
 รุ่นละ ๗ วัน

๓. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบและปฏิบัติงานในฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่
 ดำเนินงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของรัฐบาลไปสู่ประชาชนในชนบท อัน
 เป็นแนวทางแห่งการ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีให้บัง เกิดแก่พล เมืองชาวไทยที่นับถือศาสนา
 อิสลาม มีทัศนคติที่ดีต่อข้าราชการและรัฐบาล นอกจากนี้ได้ปฏิบัติงานด้านการข่าว เหตุการณ์
 และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ มีหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ๒ ลักษณะคือ

๑). รวบรวมผลงานของรัฐบาล หรือของส่วนราชการต่าง ๆ จัดทำ
 เป็นเอกสาร เผยแพร่

๒). ดำเนินการตามโครงการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ โดยจัดเจ้าหน้าที่ไปกับรถยนต์ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ นำเอกสารไปประชาสัมพันธ์กับราษฎรตามตำบล
 ต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประจำ อาทิตย์ละ ๔ วัน ปฏิบัติงานปีละ ๒ - ๓
 เดือน

๔. ฝ่ายวิจัยและประเมินผล รับผิดชอบและปฏิบัติงานในฝ่ายวิจัยและประเมินผล มีหน้าที่วิจัยปัญหาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับการปกครอง การเมือง รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้ง ค้นคว้าและจัดพิมพ์เอกสารที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา การปกครอง การเมือง และอื่น ๆ

๕. ฝ่ายการข่าวและรายงาน รับผิดชอบและปฏิบัติงานในฝ่ายการข่าวและ รายงาน มีหน้าที่ดำเนินการข่าว หาข่าว การข่าวกรอง และวิเคราะห์ข่าว รวมทั้งประสานงาน การข่าว กับหน่วยการข่าวทุกหน่วย รวมทั้งทำหน้าที่รวบรวมภาพถ่ายและประวัติ และ ความเคลื่อนไหวของบุคคลไว้เพื่อประโยชน์ทางราชการ

จากอำนาจหน้าที่ของกองประสานราชการ และศูนย์ประสานงานปกครอง จังหวัดชายแดนดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ทางราชการมีใต้งานสนใจในการที่จะแก้ไขป้ปัญหาต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เลย ได้มีการจัดหน่วยงานขึ้น เพื่อกำเนินการในเรื่องนี้ โดยเฉพาะศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นศูนย์ที่มีความใกล้ชิด มีบทบาทในการเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง โดยมีโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมความเจริญในต่าง ๆ เช่น มีการปฐมนิเทศข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใหญ่ เข้าใจถึงสภาพขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการทำให้ข้าราชการ เข้าถึงประชาชนโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ข้าราชการเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาความวุ่นวายขึ้นได้ เพราะข้าราชการบางคนก็ไปจากส่วนกลาง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่มีความรู้ในสภาพความเป็นอยู่ ขนบประเพณีและวัฒนธรรม การนับถือศาสนาและภาษาของท้องถิ่นที่พอ แต่อย่างไรก็ตาม การปฐมนิเทศข้าราชการนี้ก็ไม่ได้อธิบายความว่าจะได้ผลตามที่ทางราชการต้องการ เพราะใช้เวลาในการอบรมเพียงรุ่นละ ๑๐ วัน เท่านั้น ซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้อย ไม่น่าจะเพียงพอที่จะทำให้ข้าราชการที่ได้รับการอบรม มีความเข้าใจถึงขนบประเพณีและวัฒนธรรม ศาสนา ภาษาและอื่น ๆ ได้มากนัก ทางราชการควรจะเปิดโอกาสให้ข้าราชการเหล่านั้น หากความรู้เพิ่มเติมได้ โดยการพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้แจกข้าราชการบ้าง เพื่อจะได้ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น สำหรับจำนวนผู้ที่เข้ารับการปฐมนิเทศในจังหวัดชายแดนภาคใต้นี้ ดูได้จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ ๕ จำนวนข้าราชการที่เข้ารับการปฐมนิเทศ ณ ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้
(ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๖๕)

จังหวัด	ปี ๒๕๐๘	๒๕๐๙	๒๕๑๐	๒๕๑๑	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	รวม	หมายเหตุ
ยะลา	๕๔	๖๒	๑๐๙	๑๖๖	๑๓๔	๑๑๙	๑๑๔	๑๓๓	๙๘๙	จำนวนข้าราชการ (คน) ที่เข้ารับ การปฐมนิเทศ
ปัตตานี	๓๖	๙๔	๑๐๕	๖๑	๘๒	๑๑๒	๑๐๓	๑๐๖	๖๓๖	
นราธิวาส	๔๑	๙๑	๖๐	๕๙	๖๙	๖๒	๘๕	๑๐๐	๕๘๔	
สตูล	๑๒	๓๘	๒๐	๓๕	๙๑	๖๒	๕๕	๙๒	๔๙๖	
รวม	๑๔๓	๒๙๕	๒๙๔	๓๖๑	๓๙๔	๓๖๕	๓๕๗	๔๑๑	๒,๔๘๓	

ที่มา : ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖ อักสำเนา หน้า ๑๔

การปฐมนิเทศข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปี ๒๕๖๖ มี ๕๕๓ คน
ปี ๒๕๖๗ มี ๕๕๙ คน
ปี ๒๕๖๘ มี ๕๘๘ คน

ที่มา : เอกสารของกองประสานราชการ

สำหรับในด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของรัฐบาลไปสู่ประชาชนนั้น ก็ได้มีการจัดเจ้าหน้าที่ทำข่าว ถ่ายภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับทางราชการให้บริการแก่ประชาชน โดยจัดส่งสถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ประจำถิ่นเป็นประจำ นอกจากนี้ ยังจัดเจ้าหน้าที่ออกเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนในท้องถิ่นโดยตรง ภายใต้โครงการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ของ ศปต. เพื่อเผยแพร่นโยบายของรัฐบาลและผลงานของรัฐบาล หรือของส่วนราชการ รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจในเหตุการณ์ที่ประชาชนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนใหญ่หลวง โดยจัดรถยนต์นำเครื่องขยายเสียงและภาพยนตร์ไปฉายให้ประชาชนในตอนกลางคืน และถือโอกาสแจกจ่ายเอกสารและโปสเตอร์ต่าง ๆ ด้วย ในรอบปี ๒๕๑๘ นี้ ได้ปฏิบัติงานรวม ๔๕ ตำบล คือ จังหวัดปัตตานี ๒๕ ตำบล ยะลา ๑๔ ตำบล นราธิวาส ๑๕ ตำบล แต่ละจุดมีประชาชนมาร่วมประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ คน ^{๓๔}

อุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ ของศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ

- ๑). ศปต. ยังขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ที่จะปฏิบัติภารกิจได้อย่างกว้างขวางได้
- ๒). ขาดหน่วยกลางที่จะจัดทำเอกสาร จุลสาร หรือโปสเตอร์ ให้มีความเหมาะสมที่จะเผยแพร่เฉพาะถิ่น
- ๓). ขาดการจัดทำฟิล์มภาพยนตร์ เน้นการประชาสัมพันธ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จะป้อนให้กับหน่วยประชาสัมพันธ์ เคลื่อนที่ต่าง ๆ หรืออำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๔). การประชาสัมพันธ์หรือแก่ข่าว กรือตอบโต้ข่าว ยังขาดความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ได้

^{๓๔} กองประสานราชการ, กระทรวงมหาดไทย, "การประชาสัมพันธ์ ในหน้าที่กองประสานราชการและศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้" (อัครสำเนา), หน้า ๒

ตารางที่ ๖ ผลงานด้านการประชาสัมพันธ์ ของแผนกประชาสัมพันธ์ ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้(ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๕)

โดยทาง	ปี ๒๕๐๘	๒๕๐๙	๒๕๑๐	๒๕๑๑	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	หมายเหตุ
โทรทัศน์	๑๙	๑๙	๔๑	๙๒	๑๓๐	๑๑๕	๖๖	๙๑	
วิทยุ	๒๕	๒๘	๕๒	๙๒	๑๓๐	๑๑๕	๖๖	๙๑	
หนังสือพิมพ์	๒๔	๒๘	๒๘	๙๘	๑๐๒	๙๒	๔๔	๔๙	

ที่มา . ศูนย์ประสานงานปกครอง จังหวัดชายแดนภาคใต้, พ.ศ. ๒๕๑๖. เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓.

จากที่ไกลๆมาแล้ว จะเห็นว่าศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาคที่มีประโยชน์มาก สามารถช่วยแก้ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ โดยมีกำหนดนโยบายเป็นพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ภาษาและอื่น ๆ ทั้งในด้านการราชการต่อประชาชน หรือประชาชนต่อประชาชนเองก็ดี ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ความร่วมมือร่วมใจในกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาลก็มีขึ้นด้วย

๒.๓.๒ หน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันและปราบปราม

ปัญหาความไม่สงบ เรื่อยร่อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นี้ นับ เป็นเสมือนมะเร็งร้ายที่เกาะกินแผ่นดินไทย และนับวันจะลุกลามเหิมโตขึ้นเรื่อย ๆ เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคง และปลอดภัยของประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง

ในระหว่างปี ๒๕๐๗ - ๒๕๑๒ จนกระทั่งปี ๒๕๑๓ กลุ่มโจรก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ทวีความรุนแรงขึ้นทุกที กระทรวงมหาดไทยจึงวางแผนป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้ายพิเศษ พ.ศ. ๒๕๑๔ ขึ้น เพื่อดำเนินการปราบปรามอย่างจริงจัง โดยจัดกำลังดังนี้ คือ

๑. จัดตั้งกองอำนวยการปราบปรามพิเศษประจำ เขตขึ้น
๒. ตั้งกองอำนวยการปราบปรามส่วนจังหวัด
๓. ตั้งกองอำนวยการปราบปรามส่วนอำเภอ
๔. บ.ก. ความคุม
๕. ชุดคุมครองหมู่บ้าน

ในขณะเดียวกันนั้น ก็มีหน่วยงานอื่นซึ่งมีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีก คือ หน่วยการป้องกัน และปราบปรามของ กอ.ปค. (กอ.รมน. ปัจจุบัน) และหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ของ กรป.กลาง แต่มีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ประสานและ เป็นไปในทางเดียวกัน ทำให้การป้องกันและปราบปรามไม่ไฉฉ่าเท่าที่ควร

และยังก่อให้เกิดความแตกแยก และขัดแย้งกันอีกด้วย เช่น กรณีของ นายเปาะตู วาเนกียา บางฝ่ายเห็นว่าต้องปฏิบัติรุนแรง บางฝ่ายก็อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่มีหน่วยงานใดประสานกันให้ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ก็ยังเกิดความลังเลไม่ทราบว่า จะปฏิบัติในแนวใด ในที่สุดกระทรวงมหาดไทยได้ประชุม กันและลงมติว่า การปราบปรามโจรผู้ร้ายภาคใต้ ๓ จังหวัด ควรโอนให้ กอ.ปค. ดำเนินการ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย รัฐบาลเห็นชอบด้วย การปฏิบัติงานต้องกำหนดนโยบายในการป้องกันและปราบปรามให้แน่ชัด และเป็นไปในแนวเดียวกัน ส่วนการปราบปรามโจรผู้ร้ายธรรมดา เป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครอง และตำรวจ และในที่สุดได้โอนงานการปราบปรามโจรผู้ร้ายพิเศษ ใน ๓ จังหวัดภาคใต้ เมื่อเดือน เมษายน ๒๕๑๗ ^{๓๕}

ต่อมารัฐบาลได้มีคำสั่งแต่งตั้ง พลโท สวัสดิ์ จิตรปฏิมา แม่ทัพกองทัพภาคที่ ๔ (ปัจจุบันคือ พลตรี ปิ่น ชรรณศรี) เป็นหัวหน้าคณะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบต่อความมั่นคงปลอดภัยของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำสั่ง สร. ที่ ๒๘/๒๕๑๗ ประกอบด้วย พล.ต.ท. พงษ์ศักดิ์ ประทุมพรพาด เป็นรองหัวหน้าคณะ มีผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๔ เป็นเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่สั่งการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในจังหวัดภาคใต้และพิจารณาเสนอแนะ เกี่ยวกับการโยกย้ายข้าราชการ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อกระทรวงที่ ข้าราชการผู้นั้นสังกัด

ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๗ คณะรัฐมนตรี ได้แต่งตั้งผู้อำนวยการรักษาความสงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีแม่ทัพภาค ๔ เป็นผู้อำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ และกองผู้อำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย รองผู้บัญชา การตำรวจภูธร ผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๔ จังหวัด ผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔ และผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๔ ^{๓๖}

^{๓๕} กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, เรื่องเสริม, หน้า ๑๓.

^{๓๖} สำนักนายกรัฐมนตรี, ข่าวประมุขคณะรัฐมนตรี (ตุลาคม, ๒๕๑๗).

การที่กำหนดให้แม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นผู้อำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็เพื่อให้เกิดเอกภาพในการสั่งงาน (Unity of Command) และขจัดความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ สำหรับหน้าที่ของกองอำนาจการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือการสั่งการในการใช้กำลังพล เรือรบ ตำรวจ และทหาร รวมทั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยใน ๓ จังหวัดภาคใต้ คือ ยะลา นราธิวาส และปัตตานี โดยมีอำนาจเสนอแนะในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อส่งต่อไป

๒.๓.๔ หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อให้การดำเนินการด้านเศรษฐกิจและสังคม และทางด้านจิตวิทยาได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น ดังนี้

๒.๓.๔.๑ คณะกรรมการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้^{๓๗}

ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน และมีกรรมการอื่น ๆ ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการปฏิบัติทางจิตวิทยา แห่งชาติ (เสนา.ทหาร) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงบประมาณ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เขต ๕ กอ.รมน. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หัวหน้ากองประสานราชการ และหัวหน้ากองการสอบสวน กรมการปกครอง เป็นเลขาธิการ และผู้ช่วยเลขาธิการ

^{๓๗} หนังสือราชการ ที่ มท.๐๓๐๔/๗๕๐๘ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๕, หน้า ๑.

คณะกรรมการคณะนี้ มีอำนาจหน้าที่วางแผนระยะสั้น ระยะยาวในจังหวัดชาย
แดนภาคใต้ เร่งรัดการพัฒนาตามงบประมาณประจำปี กำหนดนโยบายและดำเนินการด้านจิตวิทยา
และให้แต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วย

๒.๓.๔.๒ คณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน เพื่อให้การทำงานฝ่ายพลเรือน และ
ฝ่ายทหารประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดตั้งคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือนขึ้น ประกอบด้วย
พลโท สันต์ จิตรปฎิมา แม่ทัพภาค ๔ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชาย
แดนภาคใต้เป็นหัวหน้า โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล กับผู้ตรวจ
การปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักงานอยู่ที่ยะลา) เป็นเลขานุการ และผู้ตรวจราชการ
กระทรวงมหาดไทย เขต ๙ เป็นที่ปรึกษา

คณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือนมีหน้าที่

๑. รับผิดชอบการดำเนินงาน และลำดับความสำคัญของโครงการ
โครงการต่าง ๆ ในแต่ละสาขาจังหวัด และกระทรวง พวง กรม ต่าง ๆ ส่งไป ทั้งโครงการ
ฉุกเฉิน เร่งด่วน (ระยะสั้น) และโครงการประจำปี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายฝ่ายทหารและ
พลเรือน

๒. ติดตาม เร่งรัด ให้การปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ
ที่ได้รับอนุมัติไปแล้ว ให้ปฏิบัติเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขที่วางไว้ โดยให้ทาง
จังหวัดรายงานผลโครงการต่าง ๆ ให้หัวหน้าคณะทำงานผู้ทำงานฝ่ายพลเรือนทราบด้วย

๓. เสนอผลการพิจารณา วิเคราะห์ หรือกลั่นกรองโครง
การต่าง ๆ ดังกล่าว แจกต่อคณะกรรมการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ต่อมา คณะกรรมการได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕ เมื่อ
วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๕ พิจารณาวางแนวการเร่งรัดระยะสั้น (เร่งด่วน) และระยะยาวและ
ได้แต่งตั้งอนุกรรมการขึ้น ๔ สาขา คือ

๑. คณะกรรมการด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นประธานอนุกรรมการ มีอนุกรรมการอื่น ๆ ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรสหกรณ์ กรมทางหลวง กรมป่าไม้ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมชลประทาน กรมการพลังงานชุมชน หัวหน้าฝ่ายวางแผนเตรียมพร้อม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเลขาธิการ

คณะกรรมการคณะนี้มีหน้าที่ในการเร่งรัดการพิจารณาคำเสนอโครงการ (เร่งด่วน) และระยะยาว และตามงบประมาณประจำปี กับเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งการให้คำแนะนำคณะกรรมการ ฯ เกี่ยวกับวางโครงการด้านพัฒนาเศรษฐกิจ และปฏิบัติงานเรื่องอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย

๒. คณะกรรมการพัฒนากิจการศึกษาระดับ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานอนุกรรมการ มีอนุกรรมการอื่น ๆ ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ทบวงมหาวิทยาลัยแห่งรัฐ กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน กรมสามัญศึกษา หัวหน้ากองการศึกษาประชาบาล กรมการปกครอง และหัวหน้ากองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเลขาธิการ

คณะกรรมการนี้มีหน้าที่ในการเร่งรัดการพัฒนาทางการศึกษา ทั้งระยะสั้นและระยะยาว และตามงบประมาณประจำปี เสนอแนะการพัฒนาทางการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะด้านอาชีวศึกษา ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง และแก้ไข ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการ ฯ มอบหมาย

๓. คณะกรรมการพัฒนาทางด้านการเมืองและการ

ปกครอง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานอนุกรรมการ อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน ผู้แทน

กอ.รมน. กรป. กลาง หัวหน้ากองประสานงานราชการ กรมการปกครอง และหัวหน้าฝ่ายปกครองและการเมือง กองประสานงานราชการ กรมการปกครอง เป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการนี้มีหน้าที่ในการพิจารณาขอความเห็นชอบ อนุญาต ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นเพียงใดหรือไม่ ตลอดจนเสนอแนะในทางการปรับปรุง และแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการ ฯ มอบหมาย

๔. คณะอนุกรรมการพัฒนาทางด้านสังคมและจิตวิทยา

ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ เป็นประธานอนุกรรมการ มีอนุกรรมการอื่น ๆ ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข กรมการปกครอง กรมประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ กรมการพัฒนชุมชน สำนักงาน รพช. กอ.รมน. กรป. กลาง กองบัญชาการทหารสูงสุด และผู้แทนสำนักงาน เลขาธิการคณะกรรมการปฏิบัติการทางจิตวิทยาแห่งชาติ หัวหน้ากองประสานงานราชการ กรมการปกครอง เป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการคณะนี้มีหน้าที่ในการเสนอแนะการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชการกับประชาชน ตลอดจนการช่วยเหลือสงเคราะห์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการ ฯ มอบหมาย

คณะกรรมการเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีมติเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๑๙ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๙ ให้ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา เป็นศูนย์พัฒนาภาคใต้ และให้ศูนย์พัฒนาภาคใต้อำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. เป็นศูนย์ปฏิบัติ และประสานงานการพัฒนาภาคใต้ของคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน

๒. ทำหน้าที่รวบรวมโครงการและผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ ที่จังหวัดหรือกระทรวง ทบวง กรม จักส่งมาเสนอต่อหัวหน้าคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน เพื่อพิจารณาหรือเพื่อกำหนดให้มีการประชุมคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือนตามควร แกกรณี

๓. ทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อหัวหน้าคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือนเป็นระยะ ๆ

๔. ให้หัวหน้าศูนย์ประสานงานการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน และเป็นหัวหน้ารับผิดชอบการปฏิบัติงานประสานงานของศูนย์พัฒนาภาคใต้

ให้หัวหน้าคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลทั่วไปในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายนี้ และอำนาจการควบคุมการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาภาคใต้ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และมีอำนาจชี้แจงแนะนำและสั่งการให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ ๆ ตลอดจนผู้ทำงานฝ่ายพลเรือนปฏิบัติตามหน้าที่เห็นสมควร เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการฝ่ายทหารและบรรลุลผลในการพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาล

หน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่ไกล่เกลี่ยมาแล้วนี้ จะมีลักษณะที่เป็นงานของส่วนกลาง แต่ในทางปฏิบัติก็นับได้ว่าเป็นงานของส่วนภูมิภาคได้ เพราะแต่ละหน่วยงานก็มีหน้าที่รับผิดชอบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง การรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนการพัฒนาเพื่อให้บริเวณนี้ได้รับความเจริญอย่างเร่งด่วน โดยมีโครงการพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งถ้าหน่วยงานต่าง ๆ นี้ ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างจริงจังแล้ว ก็จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง หรือความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่

ในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะได้แยกพิจารณาในด้านหลักปฏิบัติของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกล่าวถึงปัญหาของข้าราชการด้วย

๒.๔.๑ หลักปฏิบัติของข้าราชการ

ในการบริหารราชการนั้น ข้าราชการ เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้นโยบายของรัฐบาล เป็นไปโดยราบรื่นและประสิทธิภาพและปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ข้าราชการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของรัฐบาลได้อย่างดี คือ คุณสมบัติของข้าราชการ เพราะมักจะปรากฏอยู่เสมอว่า แม้ว่าหลักการหรือนโยบายและวิธีการจะดีเพียงไร แต่ลาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่ดีแล้วก็ยากที่หลักการหรือนโยบายของรัฐบาลนั้นจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มักจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษามลายูในชีวิตประจำวัน นับถือศาสนาอิสลาม มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประชาชนคนไทยในภาคอื่น ๆ ด้วยแล้ว ยิ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ในจังหวัดเหล่านี้ การเลือกเฟ้นตัวข้าราชการที่มีความประพฤติดีไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดน จึง เป็นสิ่งสำคัญมาก

ในเรื่องนี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ ๕ ก็ได้เคยโปรดเกล้าฯ วางหลักการแต่งตั้งข้าราชการที่จะไปปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานีไว้ในหลักรัฐประศาสน์นโยบาย ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ วางไว้ สำหรับปฏิบัติราชการในมณฑลปัตตานี พ.ศ. ๒๔๖๖ ว่า ^{๓๕}

"ข้าราชการที่จะแต่งตั้งออกไปประจำตำแหน่งมณฑลปัตตานี จึงเลือกเฟ้นแต่คนที่มีนิสัย ซื่อสัตย์ สุจริต สงบเสถียร เยือกเย็น ไม่ใช่สักแต่ว่าส่งไปบรรจุให้เต็มตำแหน่งหรือส่งไปลงโทษเพราะเดว

^{๓๕} กองประสานราชการ, กระทรวงมหาดไทย, หลักประศาสน์นโยบายสำหรับมณฑลปัตตานี" การหยุดราชการประจำสัปดาห์ในสี่จังหวัดภาคใต้, เอกสารอันที่ ๔ (พระนคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, ๒๕๐๕), หน้า ๘.

และติดตามคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๖ ด้ไว้วางหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งข้าราชการไปประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้พิจารณาเลือกพิจารณาข้าราชการที่เหมาะสมไปประจำ และไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะส่งข้าราชการที่ถูกลงโทษหรือมีความประพฤติไม่ดีไปประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรจะได้เลือกจากบุคคลต่อไปนี้ คือ^{๕๐}

"(๑) ต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อย มีสุขภาพดี และควรมีบุคคลใกล้เคียงเหมาะสม ไม่เคยเสียหายในทางราชการ

(๒) ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี มีนิสัยเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง และมีความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับประชาชนได้

(๓) ข้าราชการที่ส่งไปประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าได้บุคคลที่รัฐภาษามลายูและภาษาอังกฤษส่งไป ก็จะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการมาก"

แต่ในปัจจุบันนี้ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้มีความเห็นว่า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบุคคลไปรับราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย ควรจะได้ยึดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลไปรับราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่คณะกรรมการประสานงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๘ เป็นแนวทางในการดำเนินการ คือ^{๕๑}

๑. คณะกรรมาธิการเลือกบุคคลไปรับราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วมีมติกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลไปรับราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นใหม่

^{๕๐} ศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้, กรมการปกครอง, ที่ระลึกในพิธีเปิดปณิเทศข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ หอประชุมจังหวัดยะลา (พระนคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น), หน้า ฉ - ข.

^{๕๑} กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, เรื่อง เติม, (ภาคผนวก), หน้า ๒-๓.

๒. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลไปรับราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการที่ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสำคัญ โดดเด่น ข้าราชการระดับ ๕ (หรือเทียบเท่าขึ้นไป)

(๒) เป็นบุคคลที่มีความสามารถ เป็นคนดี มีความประพฤติดี ซื่อสัตย์ มีความตั้งใจดี และเป็นผู้นำที่มีทัศนคติเหมาะสม

(๓) ต้อง เป็นผู้ผ่านการอบรมจากศูนย์ประสานงานปกครอง จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปค.) เพื่อให้เข้าใจในนโยบายของรัฐบาลและชนบทรวมเนียม ประเพณีของชาวไทยมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดี

จากหลักการประศาสน์นโยบาย สำหรับมณฑลปัตตานีข้อ ๕ และมติของ คณะกรรมการประสานงานของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคุณสมบัติ และความประพฤติของข้าราชการ เป็นอย่างมาก

แม้ว่าทางราชการจะให้ความสำคัญในด้านการประพฤติ และคุณสมบัตินี้ ของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ไว้อย่างซัดเซงแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็ปรากฏว่ายังมีคำร้องเรียน และเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่า "ข้าราชการผู้เป็นค้ำค้ำของรัฐบาลบางคนไม่คำนึงถึงผลประโยชน์เสียหายของประเทศชาติ ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม ไม่เป็นมิตรกับประชาชนอย่างแท้จริง" ^{๔๒} และมีการกล่าวหาว่า "ไม่ได้รับความสะดวกและความยุติธรรมจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาลควยประการต่าง ๆ" ^{๔๓} อยู่เสมอ

นอกจากหลักเกณฑ์ในการ เลือกรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่เพื่อส่งไป ปฏิบัติราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว กระทรวงมหาดไทยยังได้พิจารณาว่าหลักเกณฑ์การ ปกครอง เพื่อเป็นแนวทาง ฎิบัตินี้สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่โดยทั่ว ๆ ไป อีกด้วย ดังที่ได้ กล่าวมาแล้วในบทที่ ๓ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

^{๔๒} คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงานการอบรมวิชาภาษาสามมัญญู หน้าที่ ๑ - ๔ ๒๕๐๓ - ๒๕๐๘ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๘), หน้า ๓๒.

^{๔๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๐.

- (๑) ต้องเป็นผู้มีความสุจริตและเที่ยงธรรม
- (๒) เป็นผู้ที่มีกิริยาวาจาสภาพ ไม่ใช่ด้อยค่าถูกดูถูก หรือแสดงทู่แกวไร้วางใจมาตักตอรราชการ ต้องติดต่อกับประชาชนด้วยอัธยาศัยอ่อนโยน และปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว อย่าแสดงความรังเกียจให้เห็น
- (๓) โดยที่ชาวไทยอิสลาม เป็นผู้นับถือข้อบังคับของศาสนาเป็นกฎหมายสำหรับปฏิบัติโดยเคร่งครัดและเป็นขนบธรรมเนียมไปในตัว ฉะนั้น ในการบริหารราชการของเจ้าหน้าที่ ควรได้อนุโลมให้เข้ากับธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยมุสลิม โดยไม่ฝืนระเบียบ และกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้เห็นว่า เราได้อุดหนุนศาสนาของเขาในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ควรจะได้ผ่อนผันให้กระทำโดยเสรีเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย
- (๔) ต้องเป็นผู้มีความประพฤติดี เรียบร้อย มีบุคคลิกลักษณะเหมาะสม ไม่เป็นที่เสียหายในทางราชการ
- (๕) ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี มีนิสัยเข้ากับประชาชนได้ และมีความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับประชาชน
- (๖) ควรเป็นผู้รู้ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ
- (๗) เป็นบุคคลที่มีสุขภาพแข็งแรง ทรากทร่างานหนักได้
- (๘) ข้าราชการทุกคนที่ถูกทางราชการส่งมาประจำอยู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรระลึกเสมอว่า ทางราชการได้ไว้วางใจ จึงได้ส่งมารับราชการบริเวณนี้ ข้าราชการทุกคนจึงควรที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของทางราชการ และให้บรรลุผลสำเร็จตามความประสงค์ของทางราชการ ควรได้สงวนเกียรติศักดิ์ของข้าราชการ อย่ากระทำการใดให้ชาวไทยมุสลิมเหยียดหยามและดูหมิ่นได้ ตรงกันข้ามควรทำตัวให้เป็นที่เคารพยำเกรงไว้ จะได้ผลดีทั้งทางราชการและส่วนตัว

(๕) การปกครองพลเมืองในจังหวัดชายแดน รัฐบาลมีความประสงค์ให้ข้าราชการ ใ้หลักสร้างพระคุณมากกว่าการใ้พระเดช กล่าวคือ ใ้หลักเกื้อกูลอำนวยความสะดวกให้เท่าที่จะทำได้ ให้ประชาชนเกิดความศรัทธาและเคารพนับถือ ไม่ควรใ้หลักรุนแรงหรือบีบบังคับ

แนวทางปฏิบัติของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ แสดงให้เห็นว่าทางรัฐบาลต้องการที่จะให้ข้าราชการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ ศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยมุสลิม เพื่อไม่ให้เกิดแตกความสามัคคี และความไม่สงบในระหว่างข้าราชการและประชาชน นอกจากแนวทางปฏิบัติของข้าราชการและเจ้าหน้าที่นั้นแล้ว ยังมีข้อห้ามสำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใ้สี่ข้อดังนี้ คือ ๔๔

๑. อย่าถูกเหยียดหยามประชาชน
๒. อย่ารังเกียจว่าเขาโง่และสกปรก
๓. อย่าแสดงกิริยาอาการไม่สุภาพหรือล้อเลียนหยาม ๆ ในหมู่เพื่อนฝูงกันเอง หรือต่อหน้าประชาชน
๔. อย่าเ้ชวจากหยาบกับผู้น้อย เพื่อนฝูง ต่อหน้าระฆูรที่เป็นไทยมุสลิม
๕. อย่าเบียดเบียนประชาชน
๖. อย่าริเป็นคนเจ้าชู้พูกจาและโลมเกี้ยวกะไป
๗. อย่าใ้ถ้ถึงความดีและความไม่ดีของศาสนาทุกศาสนากับใคร ๆ
๘. อย่าลบหลู่สิ่งสำคัญทางศาสนาที่ประชาชนเคารพนับถือ เช่น

คัมภีร์อัลกุรอาน มีสยิด ฯลฯ

๔๔ ประกาศ ศิริรัตน์, ภูมิศาสตร์ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใ้, เอกสารทางวิชาการ ของศูนย์ประสานงานปกครอง จังหวัดชายแดนภาคใ้ (อัครสำเนา), หน้า ๑๑.

๙. อย่ากินหมู หรือเนื้อสัตว์ที่คองห้ามในเมื่ออยู่กับไทยมุสลิม และ
๑๐. อย่าเรียกคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามว่า "แขก" หรือพวก "มาเลย์" หรือ "มลายู" ให้เรียกไทยมุสลิม หรืออิสลามมิกชน
๑๑. อย่าชักชวนให้คนไทยมุสลิมกินเหล้า หรือเบียร์ เพราะเป็นข้อห้ามของศาสนาเขา
๑๒. อย่านำเครื่องทองของ เขาไปก่มีในงานหรือในกลุ่มของไทยมุสลิม โดยเฉพาะในสถานที่สำคัญ ๆ ทางศาสนา เช่น สุเหร่าหรือมัสยิด
๑๓. อย่าแต่งกายเลียนแบบคนไทยมุสลิม เพราะเขาอาจมองไปว่าเราลอเลียน ถูกหรือเยาะเย้ยเขา
๑๔. อย่าลอเลียนเมื่อเขาปฏิบัติกิจตามลัทธิศาสนาของเขา
๑๕. อย่าละเมิดชนมกรรมเนียมประเพณีของเขา เช่น เขาสวมหมวก อย่างบังคับให้ถอด เขาโพกผ้าอย่างบังคับให้เขาเอาออก
๑๖. อย่าสวมรองเท้าวเขาไปในสุเหร่าหรือมัสยิด
๑๗. อย่างบังคับให้เด็กไทยมุสลิมกราบไหว้สิ่งที่เขาไม่สมควรใจ
๑๘. อย่ากล่าวเทอศพูนศาสนาอื่นต่อหน้าเขา เพราะเขาอาจคิดไปว่า เรากำลังเหยียดหยามศาสนาของเขา
๑๙. อย่าปฏิเสธในสิ่งที่เขาหวังก็คือเรากวบวิสุทธิใจ
๒๐. อย่าพลาดเวลานักหมาย
- ขอทามเหล่านี้ถ้าได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วก็สามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้คือ แก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการและเจ้าหน้าที่กับประชาชน แก้ปัญหาเรื่องศาสนาและชนมประเพณีและวัฒนธรรม กิ่งที่โลกความมาแล้วในคอนต้นได้

นอกจากหลักการปฏิบัติงานของข้าราชการข้างตนแล้ว ข้าราชการควรจะมีหลักการทำงานร่วมกันตามหลัก ๓ ร. ของ นายวิญญู อังคนารักษ์ อธิบดีกรมการปกครอง ปัจจุบันดังนี้ คือ ๕

๑. รอบรู้ ผู้ที่จะทำงานให้ได้ดี ทำงานในทิศทางต่อไป และ ให้ได้สมกับนโยบายของทางราชการ จะต้องมีความรอบรู้เป็นอย่างมาก เช่น รอบรู้ในนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวง นโยบายของกรม หรือนโยบายของหน่วยเหนือ กองหัว ภาว สามารถที่จะรู้ความต้องการของผู้บังคับบัญชา เพื่อร่วมงาน ลูกน้อง และประชาชนโดยทั่วไป ตลอดจนรอบรู้ท้องที่ ภูมิประเทศ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น แสงหาความรู้ที่เป็นทางราชการ ติดตามข่าวสารความเป็นไปทางบ้านเมืองต่าง ๆ จากวารสารหรือสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้รู้สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ และรู้กฎหมาย ระเบียบแบบแผน และวิธีปฏิบัติงานในที่หน้าที่ และงานที่เกี่ยวข้อง

๒. รวดเร็ว ในสมัยนี้การทำงานต่าง ๆ จำเป็นจะต้องตัดสินใจทำงานโดยฉับพลันเพื่อทันต่อเวลา ในรู้จักเสี่ยงในบางเรื่อง เพราะเหตุว่าถ้าตอจะเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงมาประกอบกันให้ครบถ้วนเสียก่อนจะลงมือปฏิบัติแล้วอาจจะล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์ จำเป็นต้องเสี่ยงตัดสินใจทำไปโดยฉับพลันทันที หรือเมื่อได้ทราบว่ามีเหตุการณ์ใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นก็พยายามกับไฟแต่คนลม อย่ารีรอให้เหตุการณ์ถูกถามต่อไป

สำหรับข้าราชการในส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่น จะต้องตระหนักถึงการให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้นกล่าวโดยสรุปคือ จะต้องมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน รวดเร็วในการให้บริการแก่ประชาชน รวดเร็วในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและรวดเร็วในการวินิจฉัยสั่งการ

๓. ริเริ่ม เนื่องจากวิวัฒนาการของโลกเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ระเบียบการเก่า ๆ ซึ่งเคยปฏิบัติกันมาหลายสิบปีแล้วอาจจะล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์

เห็นว่าข้าราชการไม่ยุติธรรม กดขี่ข่มเหงชาวมุสลิม ไม่ให้ความเป็นธรรม ประชาชนมีความรู้สึกว่าคุณข้าราชการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยนับถือศาสนาพุทธ ภูมิมิน ไม่ยอมให้ความเป็นธรรมในการดำเนินงานที่มีการติดต่อกับประชาชน ทำให้เกิดความไม่พอใจ ไม่อยากติดต่อกับข้าราชการ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการและประชาชนจึงยังมีช่องว่างระหว่างกันอยู่มาก เป็นจุดหนึ่งที่คนภายนอกถือโอกาสโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนเกลียดชังรัฐบาล ซึ่งในปัญหาที่จะต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง โดยมีการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติตนอย่างยุติธรรม และมีการแจกคู่มือการติดต่อกับทางราชการ ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกกับประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการติดต่อเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการนั้นเป็นการติดต่อกันที่ระเบียบแบบแผนมาก ได้เคยพิมพ์ลงในวารสารภาพข่าวทักษิณ ซึ่งพิมพ์ภาษาไทยควบคู่กับภาษายาวี ซึ่งเป็นภาษาพื้นเมือง ในเรื่องคู่มือประชาชนในการติดต่อบริการอำเภอ เมื่อต้นปี ๒๕๑๕ โดยทยอยจัดพิมพ์เรื่อยมา แต่เนื่องจากในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนหลายอย่าง จึงได้จัดทำมีการรวบรวมคู่มือประชาชนในการติดต่อบริการอำเภออีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มตั้งแต่ฉบับ ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป ในการนี้นอกจากจะทำให้ประชาชนสามารถติดต่อกับทางราชการได้สะดวกแล้ว ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องให้ความเป็นธรรมแก่พวกเขาด้วย

(๒) เจ้าหน้าที่บางคนไม่เข้าใจถึงความละเอียดอ่อนของชนนธรรมนิยม จารีตประเพณี และศาสนาโดยดองแท้ และบางคนแท้ที่จะพยายามศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และเข้าถึงประชาชนกับภูมิมินเหยียดหยามว่า ชาวไทยมุสลิมเป็นพวกโง่งมง่าย หัวเกา เป็นต้น เนื่องจากเป็นที่ทราบกันก็อยู่แล้วว่า ศาสนา ชนธรรมนิยมประเพณีของชาวไทยมุสลิม เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เปรียบเป็น Code of Life ในการดำเนินชีวิต ดังนั้นในการปฏิบัติตัวต่อประชาชน

ของข้าราชการจะทอ้งไขว้ที่สามารดเข้าใจในศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างดี เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันได้ในเรื่องที่ไม่ควรจะวุ่นวาย เช่น เนื่องจากประเทศไทย มีการปกครองแบบรวมอำนาจ การปกครองจึงเป็นไปในลักษณะที่ว่าข้าราชการสับเปลี่ยน ตั้วกัน^{๕๑} ฉะนั้นข้าราชการส่วนกลางก็อาจไปทำหน้าที่ในภาคใต้ได้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ แม้จะได้รับการฝึกอบรมจากศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว ก็อาจจะ ไม่เข้าใจพื้นฐานต่าง ๆ ใค้อย่างชัดเจนนัก เช่น เวลาเข้าไปในสุเหร่า หรือมัสยิด แล้ว ไม่ถอดรองเท้า การไม่ดื่มของมีนเมา หรือการห้ามรับประทานอาหารบางชนิด ฯลฯ ซึ่ง การกระทำเหล่านี้ อาจเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ก็เป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่ พอใจในหมู่ชาวไทยมุสลิม และอาจเป็นศัตรูกันได้ในที่สุด ซึ่งก็ย่อมจะต้องก่อให้เกิดความ ไม่พอใจในหมู่ชาวไทยมุสลิม และอาจเป็นศัตรูกันได้ในที่สุด ซึ่งก็ย่อมจะต้องก่อให้เกิดปัญหา ในการปกครองอีกด้วย

(๓) ข้าราชการบางกลุ่มพยายามให้ร้ายและกล่าวหาประชาชน อย่างไม่เป็นธรรม แล้วดำเนินการจับกุมในข้อหาอันธพาล หรือขบวนการแบ่งแยกดินแดน^{๕๒} ทั้งนี้ก็อาจเพราะว่า เจ้าหน้าที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อประชาชน เพราะมีความรู้สึกว่าเป็นคนละ พวกกัน นับถือคนละศาสนา มีขนบธรรมเนียมประเพณีไม่เหมือนกัน ประกอบกับปัญหาต่าง ๆ โดยเป็นพาหุรัดหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความ ระแวงเห็นประชาชนเป็นผู้นับถือศาสนาไปเสียหมด เมื่อต้องพบกับเจ้าหน้าที่ที่ชอบปฏิบัติ การรุนแรง ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและจิตวิทยา ย่อมจะทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว และ

^{๕๑} จรุง สุเทพ, "ปัญหาภาคใต้", เทศาภิบาล ปีที่ ๒๕, เล่ม ๘ (สิงหาคม, ๒๕๑๑), หน้า ๗๘.

^{๕๒} สมาน รั้งสียกฤกษ์, เรื่องเดิม, หน้า ๘๘.

หลอมหนีเข้าป่าไปในที่สุด ซึ่งยิ่งจะเป็นปัญหาในการปราบปรามมากยิ่งขึ้น และในบางกรณี
เจ้าหน้าที่อาจใช้ชีวิตที่รุนแรงเกินกว่าเหตุได้ เช่น มีการยิงทิ้ง มีการซ้อม การกระทำ
ถึงกลาโหม ทำให้ชาวบ้านรู้สึกมีความชอกช้ำมาก เกิดความไม่พอใจและอาฆาตมาดร้ายต่อ
ทางราชการและเจ้าหน้าที่ อาจหนีเข้าป่าไปเป็นโจรได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางที่ไม่มี
การแยกแยะใคร เป็นผู้บริสุทธิ์ และใคร เป็นผู้ร้าย จับแบบเหวี่ยงแห ทำให้ญาติพี่น้องของผู้
บริสุทธิ์มีความไม่พอใจ เจ็บแค้นโกรธเคืองรัฐบาลวาทกรรมเข้มแข็งเร่งรัดต่างๆ สำหรับ
การกระทำของเจ้าหน้าที่เช่นนี้ ก็เป็นจุดหนึ่งที่ฝ่ายตรงข้ามกับทางราชการได้พยายามนำมา
ชี้แจง โฆษณาชวนเชื่อในหมู่ประชาชน เป็นอันตรายต่อการเมือง การปกครองมาก

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่อง เจ้าหน้าที่สร้าง ความกลัวและหวาดหวั่น
ให้กับประชาชน กวดยการเลี้ยง ใจผู้ร้ายเสียเอง เช่น ชาวที่ลงในหนังสือพิมพ์ประชาชาติ
รายวัน ประจำวันพุธที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๑๘ ว่า "ตำรวจร้องมหาศาลไทย ฝ่ายปกครองเลี้ยง
โจร ไม่รวมมือปราบปราม...." ตำรวจรายงาน ว่า ฝ่ายปกครองคือ นายอำเภอ กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามโจรผู้ร้าย บางรายก็เลี้ยงโจรด้วย" และ
บางที่เกิดปัดท้าวว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเลี้ยงโจรด้วยเหมือนกัน ซึ่งในเรื่องนี้ นายวีระ มุสิกพงษ์
สส. กรุงเทพฯ ฯ สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้ยืนยันกับสื่อมวลชนว่า ตามหลักฐานแน่นอนว่า
"ตำรวจภาคใต้เลี้ยงโจรไว้เป็นอันมาก" ^{๕๕} ซึ่งในปัญหาเจ้าหน้าที่เลี้ยงโจรนี้ ทางกรม
การปกครองก็ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ มท. ๐๓๑๐/๒๑๒๕๒ ลงวันที่ ๑ กันยายน
๒๕๑๘ ว่า "...ขอให้จังหวัดสืบสวนข้อเท็จจริงว่า มีบุคคลความจริงประการใด.. ถ้าปรากฏ
ว่ามีพนักงานฝ่ายปกครองคนใดเลี้ยงโจร ไม่ว่าจะป็นนายอำเภอ ปลัดอำเภอ หรือกำนัน
หรือผู้ใหญ่บ้านก็ตาม ขอให้จังหวัดดำเนินการพิจารณาโทษทางวินัย โดยสถานหนัก และถ้ามี
พยานหลักฐานเพียงพอ ก็ให้ดำเนินการตามคดีอาญาอีกด้วย"

^{๕๕} หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๘, หน้า ๓.

๒.๘.๒.๒ ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามอย่างตรงไปตรงมาโดยถือความ
 สุจริตและความเที่ยงธรรมเป็นหลัก และอาศัยตำแหน่งหน้าที่ที่ขาดประโยชน์ใดสักอย่าง
 พลิกแพลงต่าง ๆ นานา ซึ่งเรียกว่า การคอร์รัปชัน การคอร์รัปชันของข้าราชการและเจ้า
 หน้าที่ของไทยนั้น ไม่ได้มีสาเหตุมาจากปัญหาเศรษฐกิจหรือสภาพรายได้ของข้าราชการ
 เท่านั้น ยังมีสาเหตุมาจากระเบียบปฏิบัติราชการ ซึ่งบางกรณีกำหนดขั้นตอนของการปฏิบัติละเอียด
 หรือยุ่งยากเกินไป ทำให้เกิดความยากลำบากกับประชาชนที่มาติดต่อกับราชการ บางที่ประชาชน
 ต้องรอเป็นเวลานานจึงจะได้เรื่อง ดังนั้น เมื่อบางคนไม่ต้องการรอก็อาจมีการเสียค่านำรอน
 นำชาบบ้าง เพื่อความสะดวกของตน เป็นต้น ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วไปในประเทศไทย
 แต่สำหรับในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่แตกต่างกับประชาชน
 ในส่วนอื่นของประเทศ ปัญหาการคอร์รัปชันนี้จึงนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ

นอกจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่บางคนขาดความซื่อสัตย์สุจริตใน
 การปฏิบัติงานและพยายามแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวแล้ว ยังมีปัญหาอีกด้านคือ ปัญหาการลัก
 ลอบขนส่งสินค้าเถื่อนผ่านทางชายแดน ด้วยเหตุที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศ
 เพื่อนบ้านและเขตมหาสมุทร ประกอบกับราคาสินค้าในประเทศเพื่อนบ้านมีราคาถูกกว่าในประเทศ
 ไทยเรา ทำให้เกิดการลักลอบขนส่งสินค้าเข้าไปในประเทศเพื่อนบ้านขึ้น การลักลอบขนส่งนี้
 ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนเครื่องบริโภคในประเทศไทย โดยเฉพาะ ข้าว น้ำตาล และ
 เนื้อสัตว์ ทำให้ประชาชนขาดแคลนเกิดความรู้สึกว้าวุ่นว่ารัฐบาลท้องถิ่นไม่ให้ความเอาใจใส่ ทั้งนี้
 ก็เพราะพวกพ่อค้ามักจะขอความร่วมมือจากพวกเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการ เพื่อผลประโยชน์ของ
 ตน คนในชาติหรือบริเวณนั้นจะ เป็นอย่างไรก็ช่าง

ปัญหาการคอร์รัปชันนี้เป็นปัญหาที่ปราบได้ยาก เพราะส่วนมากเจ้า
 หน้าที่เป็นเสียเอง อต่ออย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้ใส่ใจไม่น้อย ได้พยายามหาทางแก้ไขปัญหานี้
 นี้อยู่เสมอ โดยมีหนังสือของกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๒๐๕/ว.๘๘๒ วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๘
 ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้หาทางป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดย

กระทรวงมหาดไทยใ้วางแผนทางการปฏิบัติเพื่อร่วมมือกับรัฐบาลในการป้องกัน ระวังและ
ปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงไว้ดังต่อไปนี้ คือ

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดเองจะต้องทำตนเป็นตัวอย่าง ไม่เป็นคน
โกงและถือ เป็นหน้าที่สำคัญที่จะต้องหาทางป้องกัน ระวัง ปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง
ในจังหวัดของตนให้จงได้

๒. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดใดกระทำตนเป็นตัวอย่างไม่คดโกง
แล้วให้ส่งสองหน่วยงานและข้าราชการที่อภายใ้บังคับบัญชาใ้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงและ
ใ้ถือ เป็นหน้าที่โดยตรงที่จะป้องกัน และปราบปรามอย่างเฉียบขาดโดยไมเห็นแก่หน้า

๓. ถวายปรากฏขอเท็จจริงว่า มีภรรยาของผู้ว่าราชการจังหวัด
และภรรยาหรือสามีของข้าราชการ เป็นจำนวนไม่น้อยที่มีส่วนพัวพันกับการฉ้อราษฎร์บังหลวง
รายใหญ่ ๆ ฉะนั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือข้าราชการผู้ใ้รู้ตัวว่า ภรรยาหรือสามีของตน
เข้ามามีส่วนในเรื่องนี้ขอใ้ระวังโดยเด็ดขาด

๔. ใ้หาทางยกเลิกค่านิยมในหมู่พ่อค้า นักธุรกิจทั้งหลาย รวมทั้ง
ผู้ที่เป็นตัวการในการร่วมมือกับข้าราชการทำการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่ถือค่านิยมว่า การวิ่งเต้น
การจ่ายค่านำรอนำชา การใ้เงินใ้ทอง และการฉ้อราษฎร์บังหลวง เป็นเรื่องธรรมดาใน
วงธุรกิจ โดยใ้ทุกคนยึดมั่นในค่านิยมแห่งความสุจริตและยุติธรรมเป็นที่ตั้ง

๕. ใ้เปลี่ยนแปลงทัศนคติข้าราชการ ประชาชนทั่วไป ใ้มีนิมยกย่อง
เฉพาะคนที่ คนสุจริต และอดการแข่งขันพุ่ง เตะขุมเพื่อย ใ้ช่วยการประหยัดลงใ้มากที่สุด

๖. สนับสนุนใ้สื่อสารมวลชนที่เชื่อถือใ้หาหลักฐานพยานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวกับการฉ้อราษฎร์บังหลวงมาตีแผ่และนำบุคคลทุจริตมาลงโทษใ้มากที่สุด

๗. ใ้ข้าราชการทุกคนตระหนักในเรื่องศีลธรรม โดยเฉพาะ
เรื่องกฎแห่งกรรม พระพุทธศาสนา โดยถือว่าใครทำใ้ใ้ใ้ใครทำช่วยอมใ้รับชั่วตอบแทนของ

การวางแนวทางป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงนี้
 ถ้าเป็นไปตามกฎเกณฑ์นี้จะไฉน แต่ตามความเป็นจริงแล้วทำได้ยาก เพราะคนส่วนมากต่าง
 ก็อยากจะร้ายด้วยกันทั้งนั้น ฉะนั้น รัฐบาลจะต้องเอาจริงกับปัญหานี้ และต้องมีบทลงโทษที่เมาะ
 สมจริง ๆ ซึ่งการฉ้อราษฎร์บังหลวงในสังคมไทยนี้ ถ้าจะแก้ต้องใช้เวลานาน เพราะว่าการ
 คอรัปชั่นนั้นแผ่รากลึกและยึดถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานหลายสิบปี จนกลายเป็นประเพณีที่ใคร
 ทุกคนที่มีโอกาสจะไม่ละเว้นได้

จากปัญหาการปฏิบัติตนของข้าราชการฝ่ายปกครอง ที่มีจะปฏิบัติ
 งานล่าช้า กระทำตนเป็นเจ้าขุนมูลนาย ซกริบประชาชน และประพฤติดัวไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง
 หน้าที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมองข้าราชการฝ่ายปกครองด้วยภาพพจน์ที่ไม่ดี ก่อให้เกิด
 ช่องว่างระหว่างกัน อันจะเป็นปัญหาการแตกแยกยากแก่การปกครองในอนาคต ประกอบกับ
 สถานการณ์ในปัจจุบันเป็นที่ไม่น่าไว้วางใจ มีการปลุกระดมมวลชนในท้องที่ต่าง ๆ ทั่วโลก
 ชุมนุมและในการปลุกระดมแต่ละครั้งจะมีการกล่าวโจมตีการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและ
 เจ้าหน้าที่ด้วย ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีคำสั่ง ที่ มท.๐๓๑๐/ว.๑๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม
 ๒๕๑๘ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดให้ช่วยกันขจัดปัญหาดังกล่าว โดยขอให้ข้าราชการและ
 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทุกคนพึงตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย ชยันหมั่นเพียร
 ในการปฏิบัติราชการและการออกตรวจท้องที่เอาใจใส่ต่อทุกข์สุขปิตุหาคความเดือดร้อนของ
 ประชาชน และจงพยายามสร้างทัศนคติยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายในขอบเขตของ
 กฎหมาย ระวังข้อคิดเห็นที่ถูกโจมตีหรือถูกตำหนิติเตียน และนำมาพิจารณาด้วยความเป็นธรรม
 หาทางดำเนินการแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปโดยดี อย่าให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการขึ้นได้
 และในด้านการปราบปรามและป้องกันอาชญากรรม เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นบริเวณ
 ที่มีโจรร้ายชุกชุมมาก กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่ง ที่ มท. ๐๓๑๐/ว.๘๙๕ ถึงผู้ว่าราชการ
 จังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานครว่า กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายที่ต้องการให้เหตุ
 การณ์โจรร้ายลดลงสู่ระดับภาวะปกติให้มากที่สุด เพื่อความสงบสุขของราษฎร ฉะนั้น จึงขอให้

จังหวัดใด เขมวงควกกันเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและปราบปรามทุกระชั้นให้ร่วมมือช่วยเหลือ
กันในการปราบปรามโจรผู้ร้ายให้ไ้ผลดีที่สุด โดยให้ขอความร่วมมือจากหน่วยราชการบริหาร
ส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้งบประมาณเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย
สนับสนุนงานด้านนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและปราบปรามตามความจำเป็น ตามหนังสือถึง
จังหวัดทุกจังหวัด ถวญมาก ที่ มท.๐๓๐๘/๑๒๘๘๒ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ ที่ให้จังหวัด
พิจารณาจัดสรรงบประมาณส่วนจังหวัดสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามนโยบาย
ของรัฐบาล เช่น ค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธปืน ซึ่งจะ เป็นการแบ่ง เบาภาระของรัฐบาล
และทำให้ นโยบายของรัฐบาลประสบความสำเร็จตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ในการนี้ถ้าหากปรากฏว่า
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและปราบปรามผู้ใดไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมไม่ร่วมมือด้วยดีใน
การปราบปรามแล้ว ให้รายงานกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาตามสมควรแก่กรณีต่อไป

๓. สรุป

เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นบริเวณที่มีปัญหามากกว่าส่วนอื่นใดของ
จังหวัด คือ ประสบปัญหาทางด้าน การเมือง การปกครอง ความไม่สงบเรียบร้อย ภัยพิบัติทาง
เศรษฐกิจและสังคม ทางรัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหา
เหล่านี้โดยเฉพาะ ซึ่งตามปกติแล้วจะอาศัยหน่วยงานที่มีฐานะ เป็นราชการส่วนภูมิภาค คือ จังหวัด
และอำเภอ ในการแก้ไขอย่างทั่วถึงไม่ได้ เพราะจังหวัดชายแดนภาคใต้มีครอบคลุมถึง ๔
จังหวัด คือ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล แต่ละจังหวัดต่างก็มีหน้าที่ในด้านการ
บริหารส่วนจังหวัดของตนเอง ซึ่งก็เป็นงานที่มากมายอยู่แล้ว เมื่อเกิดปัญหาขึ้น โดยเฉพาะใน
๔ จังหวัดนี้ มีปัญหาในแนวเดียวกัน การที่จะทำงานประสานกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๆ ก็ทำได้
ยาก

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประสิทธิภาพ
ได้ผลรวดเร็วขึ้น ทางรัฐบาลจึงได้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้น เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาดังกล่าว
เหล่านี้ คือ ในส่วนกลางได้มีการจัดตั้งกองประสานราชการขึ้นในกระทรวงมหาดไทย ในปี

๒๕๐๓ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เกี่ยวกับการปกครอง การเมือง และการบริหารราชการ เพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และในปี ๒๕๐๓ มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น โดยให้อยู่ในความควบคุมของกองประสานราชการ ในศูนย์นี้รัฐบาลได้แต่งตั้งให้คณะกรรมการบริหาร ศปต. และคณะกรรมการอำนวยการ ศปต. มีหน้าที่แก้ไขปัญหาในด้านการเมือง การปกครอง และด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาเสนอขยายราชการของทุกกระทรวงทบวงกรม ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมออกนอกเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้มีการแต่งตั้งราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นคณะที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร ศปต. ด้วย โดยให้หน้าที่เสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และปรึกษาความขัดแย้งในทางวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น รวมทั้งการเสนอแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการบริหาร ศปต. ด้วย

ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยเฉพาะ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแต่งตั้งผู้อำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ตั้งกองอำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น โดยมีเขตที่ภาคที่ ๔ เป็นผู้อำนวยการรักษาความสงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีหน้าที่สั่งการในการใช้กำลัง พลเรือน ตำรวจ และทหาร รวมทั้งแก้ไขป้ดพาท่าง ๆ เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และ นราธิวาส นอกจากนี้ยังให้มีอำนาจเสนอแนะการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อสั่งการต่อไปด้วย

อนึ่ง ทางรัฐบาลยังได้กำหนดแนวทางที่จะเร่งรัดพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งในด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การปกครอง การเมือง สังคม และจิตวิทยา โดยเร่งด่วน และเห็นผลในเวลาไม่นานนัก กับมุ่งที่จะให้โครงการพัฒนาในแต่ละสาขาของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่จะนำไปปฏิบัติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ประสานสัมพันธ์กัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงานฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร คณะรัฐมนตรีจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัด

พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น โดยมีคณะกรรมการสาขาต่าง ๆ ๔ สาขา คือ สาขาเศรษฐกิจ การศึกษา ปกครองการเมือง และสังคมจิตวิทยา ทำหน้าที่เร่งรัดงานในด้านของพื้นที่ในระยะเร่งด่วน และระยะยาว กับเสนอแนะวิธีการแก้ไข และอุปสรรคในการพัฒนา รวมทั้งการให้คำแนะนำด้วย และยังมีการตั้งคณะผู้ทำงานฝ่ายพลเรือน เป็นศูนย์พัฒนาภาคใต้ขึ้นในส่วนภูมิภาคด้วย

แม้ว่าทางรัฐบาลจะได้ออกนโยบาย ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นแก้ปัญหาดังกล่าว ในจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้วก็ตาม ยิ่งปรากฏว่ามีเหตุการณ์ที่รุนแรงเกิดขึ้นเสมอ โดยเฉพาะการดำเนินการก่อกวนความไม่สงบของขบวนการแบ่งแยกดินแดนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาเรื้อรังของรัฐบาล ขบวนการแบ่งแยกดินแดนนี้การดำเนินงานร่วมมือกันทั้งในประเทศและนอกประเทศ เมื่อมีการปราบปรามอย่างรุนแรงก็จะสงบไปพักหนึ่ง เมื่อฝ่ายปราบปรามถอนกำลังกลับ เหตุการณ์ก็จะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ในปัจจุบันนี้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นเสมอ ๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำโดยทั่ว ๆ ไป จึงมีคนว่างงานมาก เด็กวัยรุ่นไม่ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง ขอบมณฑลจับกุมกัน บางทีก็ถูกพวกขบวนการแบ่งแยกดินแดนหรือโจรก่อการร้ายชักชวนไปเป็นพวก นอกจากนี้การปฏิบัติงานของฝ่ายตรงกันข้ามเริ่มมีเป้าหมายทางการเมืองชัดเจน โดยมีนักการเมืองผู้หวังอำนาจในประเทศใกล้เคียงหนุนหลัง โดยอ้าง เชื้อชาติ ศาสนา ขึ้นมั่งหน้า ประกอบการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองและตำรวจ เกี่ยวกับอำนาจบังคับบัญชาไม่ค่อยประสานกัน บางครั้งก็มีการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ ทำให้คนดีหันไปร่วมมือกับฝ่ายตรงข้าม นอกจากนี้ยังมีประเทศยังเอื้ออำนวยให้ฝ่ายตรงข้ามอีกด้วย ซึ่งเป็นการยากต่อการปราบปรามและติดตาม

การดำเนินงานของพวกเขา ชก. นี้มีหลายวิธี เช่นการจับคนไปเรียกค่าไถ่ ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ ครั้งสุดท้ายได้จับครูสตรี ๒ คน ที่อำเภอรามันห์ จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๘ และได้ปล่อยตัวเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๘ สาเหตุที่จับ เพราะไม่สามารถเรียกเงินค่าคุ้มครองได้ จับเพื่อตอบโต้การปราบปรามของเจ้าหน้าที่ จับเพื่อตอบโต้การรวมตัวของกลุ่มครู ที่เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่มาตรวจการปราบปรามโจรผู้ร้ายอย่าง

รุนแรง และจับตามเป้าหมายหรืออุกมการณ์ทางการเมือง หวังผลให้มีการแบ่งเชื้อชาติ และ
 กีดกันมิให้มีการสอนภาษาไทย ^{๕๐} มีการเผาโรงเรียน โดย ชก. ฉวยโอกาสเผาโรงเรียน
 ความห้องที่ต่าง ๆ ที่ห่างไกลในขณะที่มีการเผลล เพื่อจะสร้างสถานการณ์ สร้างความแตกแยก
 ทางเชื้อชาติ หวังผลในทางการเมือง เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เช่นกัน ครั้งสุดท้าย
 ได้เผาโรงเรียนบ้านภูแม่ป่าแย หมู่ที่ ๓ ตำบลเปาะเส็ง อำเภอเมืองยะลา ๒ หลัง เมื่อวันที่
 ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ^{๕๑} มีการจับคนไปเรียกค่าไถ่ โดยมีทั้งพวก ชก. และโจรผู้ร้าย
 ธรรมดา โดยเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้ทั่วถึงและเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีการ
 เรียกเงินค่าคุ้มครองจากพ่อค้าคนทุกอาชีพ และธุรกิจต่าง ๆ โดยพวก ชก. และโจรผู้ร้าย
 ธรรมดา ซึ่งเป็นการกระหนกระเพื่อนต่อกำลังขวัญของประชาชนและต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
 ต่อภูมิภาคนี้อย่างร้ายแรง วัตถุประสงค์ของการเรียกเงินค่าคุ้มครองนี้เพื่อหาเงินไปบำรุงขวัญ
 การและจัดหาอาวุธ หากรายใดขัดขึ้นก็จะได้รับการตอบโต้อย่างรุนแรง เช่น เคยมีการวาง
 ระเบิดโรงน้ำแข็ง ที่จังหวัดปัตตานี และวางระเบิดโรงพยาบาล ที่จังหวัดปัตตานี ตอนปลายปี
 ๒๕๑๗ เป็นต้น เหตุการณ์ที่ไม่สงบทางด้านอื่น ๆ เช่น เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ มีการลอบ
 วางระเบิดโรงแรมเนอริลิน อำเภอสุไหงโกลต จังหวัดนราธิวาส วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๙
 ชก. ประมาณ ๑๕ คน บุกจับราษฎรที่บ้านตะบิงคิง หมู่ที่ ๑ ตำบลคานาเนาะปูเต๊ะ อ. ปันนัง
 สตาร์ จังหวัดยะลา วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ชก. ประมาณ ๒๐ คน ปิดถนนสายยะลา - เบตง
 ไร่ปิ้งบิงกราดรถยนต์ของบริษัทประมุขชนสงยะลา แล้วจับคนไป ๖ คน ประกอบด้วยข้าราชการ
 ตำรวจ ครู และนักเรียน ซึ่งเป็นลูกของตำรวจไปด้วย ฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหาร ได้
 ใช้กำลังติดตามจนตักกับระเบิด ทหารได้รับบาดเจ็บ ๓ นาย ^{๕๒}

^{๕๐} กองประสานราชการ, กระทรวงมหาดไทย, การรักษาความสงบเรียบร้อยและ
 ความมั่นคงของชาติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (อัครสำเนา), หน้า ๒.

^{๕๑} เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

^{๕๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

จากที่ไกลๆ มาแล้วจะเห็นได้ว่า สถานการณ์มีความรุนแรงขึ้น ทั้งนี้เพราะพวก
ขจก. พยายามสร้างความแตกแยกทางเชื้อชาติให้เด่นชัด เพื่อชักจูงให้กลุ่มประเทศในเครือ
มุสลิมเห็นใจ ให้ความสนใจ และเข้าใจผิดต่อท่าทีของรัฐบาลว่ามีการกดขี่ชนเผ่าประชาชน
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะได้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ถ้าหากรัฐบาล
ไม่สามารถแก้ไขหรือคลี่คลายปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สถานการณ์ในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้คงจะไม่ลดความรุนแรงลงได้